

İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
24 MART 2022 AYLIK TOPLANTISI

OTURUM BAŞKANI : Bayram TURANÇİFTÇİ
Yönetim Kurulu Sekreteri

KONUŞMACILAR : MUSTAFA ŞAHİN
Sosyal Güvenlik Kurumu Denetmenler Derneği
İstanbul Şube Başkanı

Emin Serdar ALTAY
Yeminli Mali Müşavir

Durmuş YILDIRAN
Yeminli Mali Müşavir

KONU :
1)“Sosyal Güvenlik Kurumundaki Son Düzenlemeler ve Uygulamalardaki Yaptırımlar”
2)“İndirimli Kurumlar Vergisi ve Kurumlar Vergisi Beyannamesinde Dikkat Edilecek Hususlar”

TARİH : 24 Mart 2022 14.00- 18.00

İSTANBUL YMM ODASI BAŞKANI VEHBİ KARABIYIK

İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası'nın saygıdeğer üyeleri, değerli konuklar, panelimize hoş geldiniz. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün sayın Bayram TURANÇİFTÇİ Oda Sekreterimizin Başkanlığı'nda hem Kurumlar Vergisi, hem de SGK'yla ilgili bir panel düzenledik. Sayın konuşmacılarımızdan biri Mustafa ŞAHİN, Sosyal Güvenlik Denetmenler Derneği İstanbul Şube Başkanı, çok sevdiğini, Odamızı ziyaret etti yakın zamanda ve rica ettik, bu konu bizim için son derece önemli, “genellikle vergiyle muhasebeyle uğraşınca bu konuda bazen geri kalabiliyoruz, lütfen bize önemli gördüğünüz konuları anlatır mısınız” dedik, sağ olsunlar kırmadılar bugün konuğumuz, konuşmacı olarak katıldı.

Durmuş YILDIRAN bey, biliyorsunuz Odamızın Denetleme Kurulu Üyesi ve sayın Emin Serdar ALTAY Yeminli Mali Müşavir, Bayram beyle beraber iki konuyu, Kurumlar Vergisini ve Sosyal Güvenlik Kurumu konularını anlatacaklar.

Ben bu vesileyle bir 15 dakikalarını her zamanki gibi çaldım. Size bir “merhaba” demek, bugüne kadar olan gelişmeleri elden geldiğince aktarmak istiyorum bir sohbet amacıyla ve sonra da derhal panele geçip, kendilerini dinleyeceğiz.

İlk size söylemem gereken nokta, biliyorsunuz artık üç yıl sonra Genel Kurul zamanı geldi. Yönetim Kurulu’nda Kararımızı aldık. Gündemi belirliyoruz. 04 Haziran, 05 Haziran olacak Genel Kurulumuz. 29 Mayıs’ta birinci ayak olacak. Büyük ihtimalle çoğunluk sağlanmıyor. Dolayısıyla esas itibariyle 04 Haziran’da Genel Kurul, 05 Haziran’da da seçimli Genel Kurul olacak. Sizlere bunu yakın zamanda birkaç gün içinde inşallah göndeririz gündemi. Gerekli hukuki çalışmalarımızı da yaparız.

Geçenlerde Ankara’ya ziyaretlerimiz oldu. Pandemi nedeniyle çok uzun zamandır yerimizden kalkamıyoruz, gidemiyoruz. Çok da güzel bir seyahat oldu. Yönetim Kurulu Üyeleri neredeyse hepimiz gittik. Ankara Odası da bize katıldı.

Kamu Gözetim Kurumu, Gelir İdaresi’ne yeni atanan arkadaşlarımızı ve Vergi Denetleme Kurulu Başkanı’nı aynı gün ziyaret ettik. Başka dostlarımızı gördük. Çok da verimli geçti. Size şunu ifade edeyim. Birazdan da söyleyeceğim. Belki Genel Kurul günü, o günkü Divan bize imkân sağlarsa, Genel Kurul da uygun görürse daha detaylı bilgi vermeyi planlıyorum. Ama konularımız bizim belli. Bizim ana konularımızın başında Yeminli Mali Müşavirlerin elde ettiği gelirlerin artırılması geliyor. Bu birkaç yönden bizim için önemli.

Birincisi, mesleğin gelişmesi için önemli. İkincisi de maalesef gelir artmayıp, hacim ve nüfus artınca, başta vergi tarifesi olmak üzere, birçok noktada mesleğimize zarar veriyor. Bütün bunların ortadan kaldırılması için, mutlaka toplam gelirlerin artırılması gerekir, hem tasdik, hem tasdik dışı gelirlerin. Bu konuda çalışmaların devam etmesi lazım, biz otuz yıllık yaşı olan bir mesleğiz. Elbette ki diğer mesleklere göre, hakikaten daha işin başı sayılır. Bir doktorlar, bir eczacılar, bir hukukçu, muhasebeci arkadaşlarımıza bakarsanız, bunların yüz yıllara dayanan bir geçmişi var. Yeminli Mali Müşavirlik otuz yıllık ve Türkiye’de denenen bir meslek, ama rüştümüzü ispat ettik. Otuz yılda bizi toplum kabul etti. Bizim kalitemizi kabul etti. Fakat maalesef hem piyasa hem devlet bizden yeterince yararlanmıyor. Bu da tabii bir sürü sıkıntılar yaratıyor. Bundan sonra gelecek olan kuşakların, gençlerin, Yeminli Mali Müşavirlerin bugüne kadar yapılamayanları daha yukarı çıkartması, bütün bu sorunlara, ama önce mesleğe sahip çıkması temennimizdir. Bunun olacağına da inanıyoruz. Sorumluluk meselemiz var. Standartlarımız var. Yasal statümüz var. Bunların hepsini daha sonara uzun olarak anlatırım.

Size çok uzatmayayım, binamızla ilgili bir, iki bilgi vereyim. Belki duyanlarınız olmuştur. Bulduğumuz yerde mal sahibiyle bir, iki aydır, üç aydır olumsuz gelişmeler yaşadık. Kira sözleşmemizi yenileyemedik. Ama bu arada Allaha şükür ki bir yerimiz var. Onun borcunu da bitiriyoruz Genel Kurul'dan önce ve borçsuz olarak yer alacak. İçinde iki tane kiracımız var. Elden geldiğince güzel ilişkilerimizi götürüyoruz hukuk içerisinde ve dostluk içerisinde. Ama oradan elde ettiğimiz gelirler bize önemli bir güvence sağlıyor. Burayı kompanse ediyor, bir de tabii bizim için in-hacette "tamam kardeşim bizim gideceğimiz bir yerimiz var", Allaha şükür her zaman başımızı sokacağımız bir yerimiz var.

Büyüme Dostu Vergiyi de çok bahsettim, 1,5 yıldır kırk, elli kişilik bir kadroyla çalışıyoruz, sonuna geldik. 10 – 15 gün içinde kitabı basacağımızı ümit ediyorum. Neredeyse her gün toplanıyoruz. Tamamen çalışmaya dayalı, yani laf değil de, beş grubun çalışmasına dayalı, raporlara dayalı bir çalışma oldu. Hakikaten de "rapor" dışında hiçbir bir kelime edilmiyor. O yüzden gönlümüz rahat. Umarız yararlı olur. Bizim için bir başlangıçtır. Daha sonra yine çıktıktan sonra anlatma şansımız olursa, bahsederim.

Özeti şudur değerli Yeminli Mali Müşavirler, bunu Kamu Gözetim Kurumu Başkanı'na gittiğimizde paylaştık, hayırlı olsun, yeni bir arkadaşımız. İyi bir dostluğumuz oluştu, İstanbul YMM Odası olarak hep beraber ve Kamu Gözetim Kurumu Başkanı'yla, samimi bir dostluğumuz oluştu, bizi kapılara kadar uğurladı hiç mecburiyeti yokken, Ankara Odası'yla da beraberdik. Ve kendisiyle şu sohbeti yaptık. Dedik ki "sizin kuruluş amacınız Türkiye'de 10 bin değil de çok daha fazla sayıda işletmenin bağımsız denetime girmesi, sisteme girmesi, siz bunu hedefliyorsunuz. Yani bu 10 bin değil, 100 bin, 200 bin olsun, biz de bunu hedefliyoruz. Bizim için de Türkiye'nin kalkınmasının yanı sıra sizin başarılı olmanız yatıyor. Bunun için de her türlü desteği, zaten başından beri Kamu Gözetim Kurumu'na verdik, bundan sonra vermeye devam edeceğiz. Memnuniyetle bu konuda iş birliği yapalım, biz daha geliriz", sağ olsun sayın Başkan "yok üstat ben gelirim dedi, şahitsiniz birlikte gitmiştik. Dolayısıyla iyi bir birliktelik başlattık. Eminim bunun devamı gelecek, ama özetle kendisine bu çalışmamızdan biraz isim vermeden bahsettim.

Türkiye'nin işletmelerinin mutlaka çağdaş bilgi sistemine geçmesi lazım, bu sayının artması lazım, mecburi yapıyorsun, 10 bin de kalıyor. Kendisiyle konuştuğumuzda o da hak verdi. Çok çağdaş gördüm, yani piyasaya dönük, objektif gördüm kendisini. Şu fikrimizde de buluştuk, dedik ki "bu devlet zorlamasıyla, zecri tedbirlerle olmaz, bir yere kadar, kaç yapacağız 10 bin, 5 bin, bunun piyasadan bir talep, gelmesi lazım, yani iş hayatının bunu talep etmesi lazım, dedim ki "sayın Başkan bizim hedefimiz de bu olması lazım, yani iş hayatının buraya gelmesi Türkiye'nin kalkınması da lazım, hepsi birbirine bağlı, toplam cironuzun iki katına, üç katına çıkması, dolayısıyla da kişi başına milli gelirin artması, devletin daha fazla vergi tabanına ulaşması, işletmelerinde karlarının daha fazla olması lazım" dedik, buluştuk kendisiyle, bu konuda bize düşen

görev olursa İstanbul YMM Odası olarak başımızla beraber yaparız dedik ve çok iyi bir dostluk kurduk, birliktelik kurduk.

Salı günü eğer bir aksilik olmazsa Bloomberg HT'de, Nazım EKREN'le birlikte endeksimizi anlatacağız. Biliyorsunuz sizlerin sayesinde 4,5 yıldır takip ettiğimiz İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Beklenti Endeksi oluştu ve göğsümüzü gere gere şunu söyleyebiliyoruz artık, Yeminli Mali Müşavir genel trendi yakalıyor”, hatta daha ileri gidip, sektörler itibariyle kritik olanları da söylüyor. Bunu sizinle paylaşmıştım biliyorsunuz, biz bunu Eylül'de, Ekim'de, Kasım'da tahmin ettik, Aralık'ta. Savaş yeni çıktı. O nedenle bizim tahminlerimiz tabii ki etkilendi, bütün dünyanın etkilendiği gibi. Ama esas olan Yeminli Mali Müşavirler doğru tahmin ettiler, sizinle paylaşmıştım geçen toplantıda. Bundan önceki bölümlerde bir de soru bölümü var, sadece rakam değil. Soru bölümünde Yeminli Mali Müşavirler hep piyasanın sorunlarını genel talep yetersizliği, finansman sorunu, işte siyasal belirsizlik falan belirlemişken, bu defa iki konuyu öne çıkardı “enflasyon” ve “döviz kuru” ve buna daha önceden, daha Türkiye'de problem başlamadan Yeminli Mali Müşavir görmüştü.

Dolayısıyla hocamız zaten buna başladı, isim babası da kendisidir. İstanbul Ticaret Üniversitesi'ne bu arada çok çok teşekkür ederiz üretim merkezine ve proje merkezine, birlikte yapıyoruz onlarla ve anlatacağız.

Son olarak sizlere elektronik yapıdan bahsedeyim değerli Yeminli Mali Müşavirler, sonra katılımcıları davet edelim, güzel sohbetinize onlarla devam edersiniz.

Elektronik olarak 1,5 yıldır bir projemiz var. Danışmanımız da şimdi burada, amacımız İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası'nın tüm bilgi sisteminin elektronik ortamda web tabanlı olarak yerleştirilmesi. Sona yaklaştık. Bir sözleşmede mesela satışları deneme yayını yaptık, tuttu. Şimdi artık daha rahat bütün sözleşmelerimizi hem KDV hem tasdik sözleşmelerini elektronik ortama geçirebiliriz. Fakat bütün bunlar mevzuat ve diğer Odaları da kapsıyor. O nedenle bu cumartesi günü tüm Türkiye Yeminli Mali Müşavirler Odaları bize gelecekler. Bir oturum yapacağız birlikte çalışma gerçekleştireceğiz. Orada mümkün olduğu kadar bu konuları da vaktimiz yettiği kadar ortak bir karara bağlamak isteyeceğiz, en azından konuşacağız. Belki daha sonra komisyonlar çalışır. Yani bir tanesi “tek tip sözleşme”, “tek tip faaliyet belgesi”, hepsini elektronik ortamdan çıkararak, ondan sonra bir de bu karşıt incelemelerde elektronikleşme gibi, bunları görüştük de kendileriyle, gayet de iyi gidiyor.

Amacımız, mümkün olduğu kadar artık Yeminli Mali Müşavir çalışmalarında elbette ki çağdaş elektronik düzeye geçmesidir. Biraz belki ağır gidiyoruz. Genç arkadaşlarımıza özellikle çok teşekkür ederim. Odamızın yeni web sitesinde mevzuat bölümünü artık aldılar elimizden, götürüyorlar. Hatta bir de kendilerinden bir ricada bulunduk. Başka konularda da destek olmalarını istedik, sağ olsun yapıyorlar.

Biliyorsunuz pandemi ilk çıktığında da elektronik raporlarda da ilk defa teslim edilecekti, o zaman yine bu arkadaşlarımız hepimize yardım ettiler. Neredeyse geldiler, raporlarımızı kendileri yazdılar. İsimlerini bilahare söylerim. Ama şimdi sizi böyle çok tutmayayım. Hepsine tek tek teşekkür ediyoruz. Ama bizim nihayetinde sistemi elektronik yapmak, mevzuat bölümünü, mevzuattan haberler bölümünü, yorum bölümünü yapmak ve örnek raporları oraya koymak üzere arkadaşlar çalışıyorlar. Umarım hepinize yararlı olur. Unuttuğum şeyler olabilir, kusura bakmayın eğer böyle bir şey varsa.

Hepinize tekrar hatırlatıyorum, 04 – 05 Haziran’da Genel Kurulumuz var. Ondan önce bir daha olabilirse, araya Ramazan da giriyor sonra bayram var, biraraya gelebilir miyiz, belki olabilir, tekrar konuşuruz. Görüşemezsek de bu sefer Genel Kurulumuz da artık pandemiden korkmayıp, yüz yüze bir araya geleceğiz. Çünkü maalesef hukuk böyle, yani onu elektronik yapamıyoruz. Herkesin buraya gelmesi lazım, birinci gün değilse bile, ikinci gün mutlaka buraya gelmek lazım.

Efendim hepinize çok saygılar sunuyorum, çok teşekkür ediyorum. Şimdi sayın Oturum Başkanımız Bayram TURANÇİFTÇİ Oda Sekreterimizi buraya davet ediyorum. Buyur Bayram’ çığım.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Teşekkürler üstadım. Sayın Başkanım, kıymetli meslektaşlarım, saygıdeğer üstatlarım, hepinize şahsım ve Yönetim Kurulu adına selam ve saygılarımı sunuyorum. Yeni bir toplantıda biraradayız. Pandemi nedeniyle aşağı yukarı iki yıldan beri fiziki olarak birarada olma şansını yakalayamadık. Umarım önümüzdeki günlerde birarada olma şansını yakalamış oluruz.

Diğer taraftan ülkemizde malumunuz olduğu üzere gerek ekonomik krizler, gerekse yanı başımızda devam eden bu savaş hepimizi derinden üzmektedir. Sanıyorum bu savaşlar son bulur. Büyük Atatürk’ün söylediği gibi “savaş gerçekten büyük bir cinayettir”, mümkün olduğu ölçüde hepimiz bu savaşa karşı topyekûn bir “protesto” mu dersiniz, veya “kınar” mısınız, inşallah son bulur. Bu hepimizi derinden üzmektedir.

Bugünkü toplantımızın konusu, birincisi “Sosyal Güvenlik Kurumu”, ikincisi de “vergi mevzuatı ilgili düzenlemeler”. Birinci Oturumda Sosyal Güvenlik Kurumu Denetmenler Derneği İstanbul Şube Başkanı sayın Mustafa ŞAHİN bey, bizi kendi konularıyla ilgili bilgilendirecek. Bir de “Sosyal Güvenlik Mevzuatında yapılan son düzenlemelerle ilgili bilgilendirecek.

Diğer taraftan da İkinci Oturumda ise, sayın Serdar ALTAYLI, sayın Durmuş YILDIRAN konularıyla ilgili bizleri bilgilendirecekler.

Ben Şimdi Sosyal Güvenlik Kurumu Denetmenler Derneği İstanbul Şube Başkanı Mustafa ŞAHİN beyi kürsüye davet ediyorum. Sayın Başkan önce bize kendinizle ilgili kısa, zlu bir bilgi verirseniz seviniriz., ondan sonra konumuza ilişkin görüş ve düŐüncelerinizi bizimle paylaşmış olacaksınız, buyurun.

MUSTAFA ŞAHİN

Teşekkür ederim. Sayın Başkanım, değerli Yönetim Kurulu yelerimiz, çok değerli saygıdeğer statlarım. Sosyal Güvenlik Kurumu Denetmenler Derneği İstanbul Şube BaŐkanıyım. 1988 yılında İstanbul’da doğdum. İstanbul Siyasal Bilgiler Fakültesi’ni bitirdikten sonra, 2012 yılında Kuruma girdik. Yetki ve yeterlik süreçlerinden sonra da halihazırda İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü’nde Sosyal Güvenlik Denetmeni olarak görev yapmaktayım, kısaca bu Şekilde bahsedeyim ben.

Konuya ilişkin de, tabii Sosyal Güvenlik Mevzuatı 01.10.2008 yılında yürürlüğe giren 5510 Sayılı Kanuna göre yürütülmektedir. Daha ncesinde 506 Sayılı Kanun vardı. Ben kısaca Derneğimizden ve Sosyal Güvenlik Denetmenlerinden bahsetmek istiyorum. Yaklaşık Türkiye’de 3000 kiŐiyiz Sosyal Güvenlik Denetmenleri olarak. İstanbul’da da 650 kiŐiyiz, bunların 600 kişi sahada fiili denetim yapmaktadır. Diğer 50 kişilik kadro da idari görevlerde bulunmaktadır.

Sosyal Güvenliğe ilişkin, kayıt dışılığın önemli lde giderilmesine yönelik, bunun haricinde 5510 Sayılı Kanundan doğan kayıt incelemeler, sahte işyerleri, iş kazaları ve meslek hastalıkları gibi konularda denetim yapmaktayız. İstanbul’da 600 kişi olarak fiili olarak sahada görev yapmaktayız.

Bunun haricinde tabii ki 666 Sayılı KHK, malumunuz değerli üstatlarım “eşit işe, eşit ücret”, tırnak içinde ifadesiyle geçmişti. Ancak, bizde “eşit unvana, eşit cret” Şeklinde oldu. Denetmenler maalesef bu konuda dıŐarıda tutuldu. Biz de Dernek olarak özlük haklarımızın iyileŐtirilmesi ve diğer müfettiş, denetçi kadrolarındaki özlük seviyelerine yükseltilmesi için Dernek olarak mücadelemizi veriyoruz.

Ben kısa olarak bugün 2021 yılı Faaliyet Raporu’nda Sosyal Güvenlik Kurumu’nun yakın zamanda yayınlanan istatistiki verilerine dayanarak beyan etmek istiyorum.

2021 yılında denetmenler olarak Türkiye genelinde 215.819 Denetim Raporu yazdık.

145.906, işyeri denetlendi Sosyal Güvenlik Denetmenleri tarafından.

Kayıtlı olarak çalıştığı tespit edilen 1.034.437 kişi tespit edildi.

Kayıt dışı yabancı uyruklu, kayıt dışı sayısı 4.391 olarak gerçekleŐti.

Kayıt dışı çalıştığı tespit edilen kişi sayısı 36.082 oldu.

Tescilli işyeri ve tescilsiz işyeri haricinde sahte sigortalı sayısı, biliyorsunuz Sosyal Güvenlik de kayıt dışılığın iki boyutu var. Bunlardan bir tanesi, kayıt dışı, yani sigortasız alıŐtırma, diğer de ücretlerin, yani sigorta primine esas kazancın düşük

bildirilmesi şeklinde gösteren ücretlerin düşük bildirilmesi meselesi. Biz özellikle bu iki kayıt dışılık olgusunu yaygın bir şekilde, yoğun bir şekilde sahada uygulayan bir ekibiz.

Bunun haricinde yine “sahte sigortalı” dediğimiz, çalışmadığı halde primini ödese dahi, yani Sosyal Güvenlik Kurumu’na primini ödese dahi, çalışmadığı halde kendini bir işyerinden sigortalı bildirilenler, bununla ilgili de 106.180 kişi tespit edildi Sosyal Güvenlik Denetmenleri tarafından.

Bir de “sahte işyeri olgusu” dediğimiz olgu var. Bu da sahte sigortalının bir başka boyutu, burada işyeri de yok. İşveren de yok. Yani bir işveren var ama, tamamen göstermelik bir işveren var. Sahte işyeri olgusu da yaygın bir şekilde Türkiye’de görülen bir şekil, bir kayıt dışılık türü. Dolayısıyla da buna ilişkin yaptığımız 3.230 tane sahte işyeri tespit ettik. Tabii sahte işyerleri tespit edildiğinde bunlara ilişkin sigorta iptali söz konusu oluyor. Yani kuruma bildirilen sigortalıların iptal ediliyor. Bu dönemde varsa hastane, sağlık harcamaları güncel, piyasa fiyatları üzerinden değerlendirilip, geri alınıyor ve aynı zamanda da sahte belgeye ilişkin Cumhuriyet Savcılıklarına bu kişiler hakkında suç duyurusunda bulunuluyor.

Bunun haricinde özellikle Sosyal Güvenlik Mevzuatı, tabii ki çok geniş bir mevzuat, çok kapsamlı bir mevzuat. Tam da dışı sizi yakar, içi bizi yakar misali bir yeşil türbe misali.

Şimdi tabii burada Sosyal Güvenlik boyutunda en önemli, en güncel konu, siz değerli üstatlarımızı da doğrudan ilgilendirmesi hasebiyle idari para cezaları, idari para cezalarına ilişkin 2022’de kısaca benim özetlemek istediğim, sigortalı işe giriş bildirgesinin süresi içerisinde verilmemesi nedeniyle, kurumun denetim elemanı tespit ettiğinde bunu, iki asgari ücret olarak uygulanıyor. Kişi kendisi, bir mali müşaviri vasıtasıyla eğer sehven unuttuğunu beyan edip kuruma bildirirse, bir asgari ücret olarak uygulanıyor. Sigortalı işe giriş bildirgesinin bir yıl içerisinde, yani denetim raporunun tanzim edildikten sonra bir yıl içerisinde tekrarı olması halinde, mükerrer olması halinde, bu sefer beş katı olarak uygulanıyor. Bu da tabii ki vahim bir tabloyu ortaya çıkarabiliyor.

Yine defter ve belgelerle ilgili olarak, ek ve iptallerin işleme alınması süreci var. Ek ve iptallerde de ek süreçlerinde 5’te 1’lik bir oran uygulanıyor işleme alındığında. Eklerle ilgili de 8’de 1 olarak uygulanıyor.

Yine Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin birleşmesiyle birlikte, Muhtasar Prim Hizmet Beyannamesinde verilmemesinin, geç verilmesinin kurum denetim elemanlarınca tespit edilmesi durumunda, yine asgari ücretin iki katı olarak uygulanıyor.

Bir de tabii demin de bahsettiğim bu sigorta primine esas kazanç tutarlarının düşük bildirilmesinde, eksik bildirimlerde, eskiden çok cüzi miktarlarda tespit ettiğimizde dahi, Aylık Prim Hizmeti bozulduğu için, burada yine iki asgari ücret uygulanıyordu. Ancak, bununla ilgili idari para cezasında değişiklik yapıldı ve asgari ücretin 10'da 1'ini geçmeyecek şekilde ceza uygulanmaya başlandı. Bu da yine güncel bir uygulama.

Tabii denetim elemanlarına kayıt ve belge ibraz etmemenin bir müeyyidesi var. Bu müeyyide de bilanço esasına göre defter tutanlarla ilgili 12 asgari ücret, işletme esasına göre defter tutanlar için 6 asgari ücret, defter tutmakla yükümlü olmayan mükellefler için de 3 asgari ücret şeklinde kendini göstermektedir.

Bununla ilgili tabii biz Sosyal Güvenlik Kurumu'nda "idari para cezaları" derken daha çok hani hangi hatalar yapılıyor bakış açısıyla da bakmıştık. Onun için de özellikle iş kazalarında, iş kazası geçirilen günün bildirilmemesiyle yaygın bir şekilde karşılaşıyoruz. Kişiler iş kazası bildirilen günü Sosyal Güvenlik Kurumu'na çalışılmış gibi göstermiyorlar. Halbuki mevzuata göre göstermeleri gerekiyor. Bu bir günlük farktan dolayı da çok ciddi cezalar çıkabiliyor.

Ben özellikle bu konuyu vurgulamak istiyorum. Bir sigortalının işyerinde kaza geçirdiği günde Sosyal Güvenlik Kurumu'na o gün çalışılmış gibi bildirilmesi gerekiyor. Kaza ister sabah mesai saatinde başlasın, ister öğlen başlasın, ister akşama doğru geçekleşsin, o bir günü istiyoruz ve iş kazası denetim raporlarında da yaygın yapılan, daha çok serbest muhasebeci mali müşavirler tarafından da yaygın yapılan hatalardan biri olduğunu ifade etmek istiyorum.

Bunun haricinde daha yaygın bir şekilde gördüğümüz, sahte sigortalılık ve sahte işyeri olgusuyla ilgili olarak da, bunlara ilişkin kayıt ve belgelerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na ibraz edilmesi gerekiyor. Sosyal Güvenlik Kurumu'na ibraz edilmediğinde de yine bilanço esasına, işletme esasına ve defter tutmakla yükümlü olmayan mükellefler ayrımına göre, idari para cezaları tahakkuk edebiliyor.

Bununla ilgili yine, tabii burada Sosyal Güvenlik Denetmenleriyle ya da daha geniş bir ifadeyle, geniş bir anlatımla ifade edecek olursak, kamu idarelerinin denetim elemanları tarafından tespit edilen tutanaklarda Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından işleme alınmakta ve buna ilişkin de idari para cezaları uygulanabilmektedir.

İş kazalarıyla ilgili bir diğer husus, Sosyal Güvenlik Kurumu denetmenleri olarak, bizler iş kazalarında kusur oranları veriyoruz. 2012 yılında yürürlüğe giren 6331 Sayılı Kanuna göre burada kusur oranları verilebiliyor. Tabii iş kazaları kendi başına apayrı, inşallah onu başka bir sunumda belki fırsat olursa, takdir ederseniz anlatmak isteriz.

Güncel olarak idari para cezalarını 2022 olarak kısaca özetlemeye çalıştım. Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Ben teşekkür ederim sayın Başkan verdiğiniz bilgiler için. Bu kürsü her zaman açık, bundan sonra da bu tür taleplerimiz olduğu zaman gelerseniz seviniriz. Şimdi birinci oturumu böyle değerlendiriyoruz. Bu konuyla ilgili sormak istediğiniz herhangi bir soru varsa arkadaşımıza şimdi alabiliriz, yoksa ikinci oturuma geçmeyi düşünüyoruz.

ZAFER ALTINTAŞ

Ben bir şey sorabilir miyim, demin kaçırdım. Toplumda şu yaygın. Çalışanların, yani ücretlilerin %50'si asgari ücretli olarak gösteriliyor. Bu sizce gerçekçi bir tablo mu? Yoksa asgari ücretli gösterip de normalde daha fazla ücret veriliyor, sigorta priminden eksik ödemek için kaçınıyor.

MUSTAFA ŞAHİN

Bu yaygın bir şekilde kayıt dışılık olgusunun içerisinde değerlendirdiğimiz bir husus. Özellikle Sosyal Güvenlik Kurumu'na dediğiniz gibi %45, %50 oranında Türkiye'de asgari ücret üzerinden bildirme hadisesi var. Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun bununla ilgili bir çalışması var. Uzun vadede de meslek kodlarına ilişkin bir ücret skalasının belirlenmesi yöntemine gidileceğini düşünüyorum. Bizler tabii ki ihbar ve şikâyet olmadan denetim yapmıyoruz Sosyal Güvenlik Kurumu Denetmenleri olarak. Bununla ilgili ihbar ve şikâyet geldiğinde de işyerinde işveren baskısı ve benzeri nedenlerle işçiler genelde gerçekten aldıkları ücretleri söylemiyorlar. Her ne kadar şikâyet dilekçesinde belirtseler de denetim esnasında bunu söylemekten imtina ediyorlar, işlerini kaybetme vesaire gibi nedenlerle. Dolayısıyla biz de bunun üzerine gittiğimizde, tabii bizde ifade ve kayıt belgeler çok önemli. İfade ve kayıt belgeler çok önemli olduğu için de biz bu konuda kayıt belge incelemesi yoluna da gidebiliyoruz. Sadece ifadelerle bağlantılı kalmıyoruz. Ama tabii ki iş veren bir kişinin sigortasını düşük ödemeyi ya da ödetmeyi kafasına koymuşsa bunun da usulüne uygun bordrosunu vesaire onları da hazırlamış oluyor.

Dolayısıyla burada önemli olan nokta, yani yakınmacının burada iddiasını sonuna kadar desteklemesi ve bir denetmen geldiğinde işyerine ya da bir müfettiş geldiğinde o iddiasını devam ettirmesi gerekiyor. Ancak bu şekilde tespitini yapabiliyoruz. Ama söylediğiniz husus üstadım Türkiye'de çok yaygın.

DİNLEYİCİ Bankayla ödeme şartı...

MUSTAFA ŞAHİN

Evet, Şimdi genelde elden ödeme yoluna gidildiği için, yani fiili tespitlerde bizim yaŐadığımız olay. Biz bunu öncelikle kayıt ve belgeyle bir ücret bordrosu olabilir, bir ücret pusulası olabilir, bir banka ödeme dekontu olabilir, bununla birlikte destelemesini istiyoruz Őikayetçinin iddiasını. Ancak, bunu genelde üstadın da dediği gibi, bunu genelde elden verme yoluna gittiği için işveren, bunun da ispatı kolay olmuyor. Bu konuda da Őikayetleriniz ihbarın devam etmesi hususunda da mahkemeye yönlendirmekten başka çaremiz kalmıyor bizim de denetim elemanı olarak. Yani tespiti zor bir konu üstadım.

DİNLEYİCİ Emeklilik safhasında ortaya çıkıyor daha çok.

MUSTAFA ŞAHİN

Daha çok emeklilik safhasında, bir de işten ayrılmayı kafasına koymuşsa işçi, tam da o aşamada, işten ayrılırken yani öyle söyleyeyim, işten ayrılırken Şikâyet ediyor genelde.

VEHBİ KARABIYIK

Denetmenler sadece ihbar ve Őikayetlere mi gidiyorlar işletmelere sayın Başkanım?

MUSTAFA ŞAHİN Evet.

VEHBİ KARABIYIK Tespit falan için gitmiyor musunuz?

MUSTAFA ŞAHİN

Onun haricinde sektörel denetimler oluyor. 2021 yılında Ankara'dan gelen, Kurum Başkanlığı'ndan gelen sektörel denetimler vardı. Sektörel denetimlerde de, demin üstadın sorduğu soruya ilişkin olarak, tam da bu konu, yani ücretler neden düşük bildiriliyor? Bir mimarın, bir mühendisin örneğin bir ücreti bu kadar düşük olamaz diye kurum önce bir bilgilendirme yaptı, yani işyerlerine tebligat gönderdi. Bu tebligattan sonra da denetim çıkardı. Sektörel bazda da bu konular denetleniyor. Ama genel olarak ihbar ve Şikâyet üzerine hareket ediyoruz.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ

Peki, ben bir soru sorayım. Doğumundan ölümüne kadar geniş bir yelpazeye hitap eden bir kurum olarak denetmenlerin sayısı yeterli mi ve ne kadar denetmen var?

MUSTAFA ŞAHİN

Evet, Şu an Türkiye’de 3000 denetmen var. Bunun 650’si İstanbul’da, dediğiniz gibi tabii yeterli değiliz. Sayı yeterli değil. Çünkü sürekli sahadayız ve ihbar, Őikayetlerde “ALO 170” veya “CİMER” üzerinden geldiği için, burada da bir ihbar ve Őikayetlerde yoğunluk var.

Onun haricinde yaptığımız iş yelpazesi çok kapsamlı olduğu için, yelpaze çok geniş olduğu için, tabii ki denetim elemanı sayısı yeterli değil.

ZAFER ALTINTAŞ Kayıp, kaçak tahmini var mı? Çalışma var mı?

MUSTAFA ŞAHİN

Kayıt dıŐını soruyorsunuz stadım. Yaklaşık 2013 yılında % 50’ler oranındaydı. Özellikle Sosyal Güvenlik Denetmenlerinin sahadaki bu fiili tespitleri ve denetimleri neticesinde, Şu anda güncel olan % 30’a kadar indi bu oran. % 30 gibi kayıt dışılık hali söz konusu.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ Buyurun Nedim bey.

NEDİM AKKURT

Şimdi stadım güzel anlatıyorsunuz, teşekkür ederim bilgilendirdiğiniz için. Şimdi kayıt dışı ekonomi Türkiye’de vergisel olayda da kayıt dıŐına giriyor, sonunda da sorumluluk bize geliyor. Şimdi bunun esas sebebi nedir? Bunu inceleyip, ona göre mevzuatı deĐiŐtirmek lazım. Bana göre sigorta primleri çok yüksek. Yani işveren bunun altından zor çıkıyor.

Teşekkür ederim.

MUSTAFA ŞAHİN

Teşekkür ederim stadım. Söylediğiniz tabii biz de denetimlerde en çok iŐverenlerin yakınma olarak ya da kendini savunma açısından, hep bu perspektiften baktıklarını görüyoruz. Zaten Sosyal Güvenlik Kurumu da işçi, işveren ve devlet üçgeninde bir denge kurmaya alıŐıyor. Ancak bu konuda da tabii aktüel dengeleri söz konusu, aktüel dengeleri de tutturabilmek adına, sağlayabilmek adına, sigorta primleri ona göre belirleniyor. Ancak, yüksek olduğu konusunda genelde iŐverenlerin yakınması da bu yönde, özellikle bir de tabii “yabancı uyruklu çalışma” dediğimiz olgu var. Orada da özellikle çalışma izni alması gerekiyor kişinin, daha sonra sigorta boyutu giriyor devreye. Ona da tabii ülkemizdeki en önemli, en yakıcı sorunlardan biri de “yabancı uyruklu işçi”, “kaçak işçi” sorunu.

Tabii ki de bütün bunları değerlendirdiğimizde Sosyal Güvenlik Kurumu'nun prim oranlarının yüksek olduğu konusunda bir kanaat var işverenler tarafında.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ Teşekkürler. Hamit ÖZTAŞKIN, buyurun Hamit bey.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Teşekkür ederim sayın Başkan. Mustafa ŞAHİN beye bir soru sormak istiyorum. Biraz önce sunumunda dedi ki “defter ve belgeleri ibraz etmemenin cezası asgari ücretin 12 katıdır”. Bunun yanında başka savcılık gibi veya diğer cezai müeyyideler var mıdır? Vergi Usul Kanununa göre, cezai müeyyideler sayılmaktadır. Teşekkür ederim.

MUSTAFA ŞAHİN

Teşekkür ederim üstadım. Bizde Vergi Usul Kanunundaki gibi, defter belge ibraz etmemenin herhangi bir adli boyutu yok. Tamamen idari para cezası boyutu var.

HAMİT ÖZTAŞKIN Bu çalışan sayısına göre değişiyor mu, yoksa bir asgari ücret mi?

MUSTAFA ŞAHİN

Şöyle, tamamen tutulan defter baz alınarak burada 5510 Sayılı Kanunda yer alıyor. Yani şöyle söyleyeyim, bilanço esası ise 12 kat, işletme esasıyla 6 kat, defter tutmakla yükümlü değilse 3 kat olarak uygulanıyor.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Bu yapılan denetimler Maliye'ye bildiriliyor her halde. Yani verilen ceza da bildiriliyor zannedirim. Peki teşekkür ederim.

MUSTAFA ŞAHİN Evet, evet.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ Peki. Musa EROĞLU, buyurun Musa bey.

MUSA EROĞLU

Merhabalar efendim. Ben bu kayıt dışılıkla ilgili bir konuya not düşmek istedim. Bu özellikle çalışan personel üzerinden çalışan personelin maaşını ve dolayısıyla sigorta primini düşük gösterip, ne bileyim emeklilik haklarını gasp eden işveren kimlik olarak, profil olarak, kimdir? Nasıl bir işverendir? Hangi sektördür? Bunu herhalde Gelir

İdaresi Başkanlığı, bir sektörel analizler, coğrafi analizler, bir profil çalışmaları birikmiştir diye tahmin ediyorum. Yani burada bir çaresizlik mi var? Etkin denetim, etkin mekanizmalar kurmak hiç zor olmasa gerek, ama burada bir sosyal patlama mı, ekonomik bir şey mi? Yani Gelir İdaresi Başkanlığı'nı tutan bir şey mi var? Yoksa sokaktan geçen adama sorsanız, ne bileyim hangi sektörde, hangi coğrafyada, ne tür bir profil olduğunu size rahatlıkla tarif edecektir. Buradaki genel yaklaşımı şeffaflık ilkesi doğrultusunda merak ediyorum.

MUSTAFA ŞAHİN

Teşekkür ederim. Bizim özellikle sahada karşılaştığımız husus değerli üstadım, küçük orta boy işletmelerde, bu “spek”, sigorta primine esas kazancın düşük bildirilmesi hususu, en yaygın olarak KOBİ dediğimiz, küçük orta boy işletmelerde gerçekleşiyor. Açıkçası ona ilişkin bir sayısal veri elimde yok şu an itibarıyla. Ancak yine bir genelleme yapmaktan kaçınmakla birlikte, bunun daha çok küçük orta boy işletmeler ya da işte tırnak içinde söylüyorum, “merdiven altı işletme” dediğimiz işyerlerinde herhangi bir sigorta tescil kaydı olmayan, herhangi bir vergi kaydı olmayan işyerlerinde yaygın bir şekilde olduğunu söyleyebilirim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ Mustafa BUZE, buyurun Mustafa bey.

MUSTAFA BUZE

Merhaba, sayın Başkan'ın açıklamaları için teşekkür ediyorum. Herkese iyi günler diliyorum. Ben kayıt dışılıkla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum ben de. Kayıt dışılığın bir siyasi tercih olduğunu düşünüyorum. Eğer siyasi bir tercih olmasa kayıt dışılık önlenemez. Bunun emarelerini görüyoruz. İktidar partisinden biri, bakan mıydı, yoksa milletvekili miydi, bilmiyorum, mesela “bu yabancılar Suriyeliler gitse, Türkiye ekonomisi çöker, işverenlerimiz iflas eder” dedi. Yani bu demektir ki, bu bilinen bir şey ve teşvik edilen bir şeydir. Artı, kayıt dışılığın sadece küçük orta boy işletmelerde olduğunu düşünmüyorum. Bir yakınımın söylediği bir şeyi söyleyeyim size, şirket ismi vermeyeyim. Ama bu şirket, borsada hisseleri işlem gören bir şirket, çalışanların büyük bir bölümü maaşlarını yarısını elden, yarısını bankadan alıyorlar. Yani düşünebiliyor musunuz, çok büyük bir şirket ve hisseleri de borsada işlem görüyor.

Ben sayın Denetmene şunu sormak istiyorum. Siz de bunu görüyor musunuz? Yani bunun bir siyasi tercih olduğunu, bizlerin de işini zorlaştırdığını, aynı bizim gibi Yeminli Mali Müşavirler için de söz konusu. Hani bir nevi “tavşana kaç, tazıyı tut”, bir de bizim sorumluluğumuz da var yani bu konuda. Dolayısıyla siz bunu dile getiriyor musunuz? Bu bir kayıt dışılıkla mücadele sadece denetimle olmaz. Bu bir siyasi tercihtir diye aranızda konuşmanız veya bu yönde bir çalışmanız veya siyasi iktidardan böyle bir talebiniz oluyor mu? Bunu öğrenmek istedim.

BAŞKAN BAYRAN TURANÇİFTÇİ

Memur olarak değil de, sivil toplum örgütü olarak cevap ver demek istedi.

MUSTAFA ŞAHİN

Teœekkür ederim. Şimdi tabii ki, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun müeyyidelerine idari para cezalarına baktığınızda, gerçekten biz bunu farklı kurumlardaki müfettiœ ustatlarla da görüşüyoruz. Gerçekten SGK'nın cezalarının ağır olduğunu söylüyorlar. Ama çok güzel, işçi lehine yorum ilkesi var. İş Kanunumuzda her şey işçiyi düşünülerek yapılmış. Halihazırda 2012'de yürürlüğe giren 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu muntazam, yani baktığınız zaman gerçekten kitabi olarak baktığınız zaman muntazam. Cezalar caydırıcı boyutlarda. Hatta ve hatta yani bir işletmeyi, küçük orta boy işletmeyi tırnak içinde söylüyorum, bitirebilecek boyutlarda yani cezalar, hakkıyla uygulandığında.

Ancak, biz burada Sosyal Güvenlik Denetmenleri olarak, işte bir kariyer meslek, A grubu olarak işte alındı. Bizim burada amacımız, işçi işveren, devlet arasındaki o dengeyi sağlamak. Yani ne işvereni tam anlamıyla bitirmek, ne de kayıt dışılık olgusunun büyümesinin önüne geçmek.

Tabii sorduğunuz sorunun ekonomiye ilişkin yönü de var. Bunun bir siyasi tercih olup, olmadığı konusuna isterseniz ben fazla girmeyeyim. Yalnız şunu söyleyeyim, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun son dönemdeki güncel idari paralarında da bir esneme olduğunu, tırnak içinde, görüyoruz. Uzlaşma henüz gelmedi, o asgari işçilikle ilgili boyutunda var. Yalnız bir esneme olduğunu, bir yumuşama olduğunu görüyoruz. Örneğin, mesela ilk tespit, biz önceleri bir tane sigortasız bulduğumuzda, örneğin bin kişinin çalıştığı bir yerde, bir tane sigortasız bulduğunuzda, bütün teşvikleri işverenin, yararlandığı bütün teşvikler gidiyordu. Ama yakın zamanda bununla ilgili yapılan düzenlemelerle % 1'ine kadar çalışan sigortalının % 1'ine ve her halükârda beş kişiye kadar olan kısmıyla bunu sınırlandırdılar. Ve dolayısıyla teşvikler öyle eskisi gibi net bir şekilde gitmiyor.

Ve demin üstadın da sorduğu soruya ilişkin olarak, ücretlerin düşük bildirilmesinde de, eskiden yani bir lirayla, iki lirayla aylık prim hizmeti bozulduğunda, iki asgari ücret uygulanıyordu. Ama bu yumuşatıldı ve asgari ücretin 1/10'unundan az olmamak üzere, asgari ücrete kadar "spek" farkı kadar alınmaya başladı. Dolayısıyla Sosyal Güvenlik Kurumu'nun da kendi içinde cezalarda bir miktar nasıl diyeyim "indirim" mi diyeyim, "esneme" mi diyeyim, yaptığını son yıllar itibariyle görüyoruz.

Öte yandan, 5.004,00 lira bugün, 5.800,00 lira vesaire vergileriyle birlikte biraz daha yüksek, işverene maliyeti, yani işverene maliyeti burada çok fazla. Bir sigortalının

işveren maliyeti çok fazla, bu da kayıt dışı olgusunu belki olumsuz oranda etkileyen bir şey.
Teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ

Bir soru da ben sorayım. Bu af kanunlarının size getirdiği artı veya eksi herhangi bir yansıması var mı?

MUSTAFA ŞAHİN

Af Kanunlarında şöyle, idari para cezalarında genelde % 50'sine yakını silindiği için, af dönemleri genelde verimli oluyor. Yani öteki türlü hacze, icra yollarına başvurduğunuzda alamadığınız meblağları, af dönemlerinde daha etkin bir şekilde alabilme şansınız oluyor.

ZAFER ALTINTAŞ İhtilaflar oluyor mu? Yani ne oluyor, nasıl sonuçlanıyor?

MUSTAFA ŞAHİN

Bununla ilgili işçi lehine olan kısmında, daha doğrusu işveren kısmını soruyorsanız, işveren kısmında SGK açtığı davaların büyük bir kısmını kaybedilebiliyor, onun için de af dönemleri, yapılandırma dönemleri hep tırnak içerisinde, bir fırsat olarak görülüyor.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ Sinan ASLAN, buyurun Sinan bey.

SİNAN ASLAN

Bayram üstadım söz hakkı için teşekkür ederim. Öncelikle konuğumuz Mustafa beye ve toplantıya katkısı olanlara teşekkür ederim. Bu vesileyle Oda Başkanımız ve Yönetim Kurulu Üyelerimizin orada olduğunu fark ediyorum, öncelikle bütün meslektaşlarımıza, üstatlarımıza da selamlarımı iletmiş olayım. Ben Mustafa beyi bulmuşken, bizim meslektaşlarımızın yaşadığı elektronik defter dolayısıyla denetim yapma konusuyla ilgili teknik konunun SGK denetmenleri tarafında nasıl ele alındığı, nasıl çalışıldığı, özellikle elektronik defterler üzerinde nasıl ibraz ya da inceleme, nelerden faydalandığı konusunu da merak ediyorum, belki bize de olumlu bir yansıması olur.

Şimdiden teşekkür ederim.

MUSTAFA ŞAHİN

Ben teşekkür ederim. e defter uygulaması tabii ki yaygın bir şekilde kullanılmaya başladı işletmeler tarafından. E defterler, genelde işte bizde e defter görüntüleyicisi olarak, orada mühür beratlarının, Gelir İdaresi Başkanlığı onaylarının olup, olmadığına dikkat ediyoruz. Onun haricinde bildiğimiz zaten yevmiye kaydı inceleme gibi, o şekilde değerlendiriyoruz.

Burada tabii ki şunu da söylemek gerekiyor. Tabii çok yeni uygulamalar olduğu için, burada e defterle ilgili denetim elemanlarının genel olarak eğitilmesi konusunda da bir çalışmamız söz konusu. Bizim dernek olarak da böyle bir çalışmamız var. Zaman zaman teknik arızalar olabiliyor, e defter görüntüleyicisiyle ya da başka Maliye kaynaklı, Gelir İdaresi Başkanlığı tabanlı, normalde bunun, yani işlenecek defterlerin Gelir İdaresi Başkanlığı mühür beratları onaylarına bakılıyor. Onun haricinde de zaten fiziki olarak da alabilmesi için, Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurup, o şekilde dökümünü alıp, bize getirmesi gerekiyor. Bu da tabii uzun bir süreç oluyor. Bundansa biz e defter üzerinden her şeyi görüp, ona göre yevmiye kayıtlarını inceleme yoluna gidiyoruz.

Ama dediğim gibi, bu e defter uygulaması tamamen yetişmede bireysellik ilkesi gereği, denetmenin kendisine bırakılmış. Biz de dernek olarak Gelir İdaresi Başkanlığı'yla yakın zamanda görüşüp, güncel bir değerlendirme yapmak arzusundayız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Biz teşekkür ederiz, Metin UTKAN üstat, buyurun Metin bey.

METİN UTKAN

Sayın Başkan söz verdiğiniz için teŝekkürlerimi iletiyorum. Sayın konuşmacıya da teŝekkürlerimi iletirim, verimli bir toplantı oluyor. Şimdi bir arkadaşımız demin konuşması sırasında, bu denetimlerin ve asgari ücretten işçilerin çoğunluğunun gösterilmesinin bir siyasi tercih olduğunu söyledi. Ben de ona iştirak ediyorum, gerçekten öyle. Şimdi eğer biz incelemelerimizi sadece bize gelecek ihbarlarla sınırlı olarak yapıyorsak, zaten geniş bir alan bırakıyoruz bunlara demektir. Dolayısıyla denetmenlerin, yani sadece Sosyal Sigorta için söylemiyorum bunu, vergi denetim elemanları için de söylüyorum bunu, sahaya inmeleri lazım. Sahaya ineceksin, adama bir gideceksin, sen ortağsın onun, en büyük ortağı devlet işyerlerinin. Dolayısıyla “ne var, ne yok”, “işyerin nasıl”, “ne yapıyorsun”, hâl hatır sorsa, yoklama yapsa, yani emin olun onun hem sigorta, hem vergisel yönden beyanlarına fevkalade tesir edecek durumdur bu, dolayısıyla bu şeyi boş bırakmamak lazım, bu bir.

İki, böyle iki senede bir, gerçi af çıktığı zaman işte “para tahsil ediyoruz” diyorsunuz ama, iki senede bir düzeltme beyannamesi bir af, bilmem ne çıkıyorsa, zaten adamlardan doğru dürüst gerçek beyan beklemeyin. Çünkü gerçek beyan eden zaten, yani gerçeğe yakın beyan eden diyelim, bunu düzeltme yapmak bu af kanunlarıyla, kendine tanınan haklardan istifade etmek için düzeltme yapacaksa, yüzde bilmem ne kadar ilave edecek, yani 10 bin lira beyan edenle, 1 milyon lira beyan eden arasındaki farkı siz hesaplayın. Çok basit bir şey, zarar beyan eder, maktu bir şey beyan ediyor, vergi yönünden söylüyorum bunu ve dolayısıyla o yıllarını atlamış oluyor. Geçmiş beş yılını atlamış oluyor. Yani böyle bir ortamda ne sigorta yönünden, ne de vergi yönünden doğru ve gerçekçi beyanın olabileceğini düşünmemek lazım. Ben bu fikirdeyim. Bunu da sizin toplantıda hazır bulunanlara da arz etmek istedim. Bunu belirtmek istedim efendim. Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ŞAHİN

Ben teşekkür ederim. Söylediğiniz konu önemli tabii üstadım, ama biz sahadayız, gerçekten sahadayız. Yani işveren zaman zaman kurumumuz açısından bilgilendirme dönemleri oluyor, rehberlik dönemleri oluyor, ki Teftiş Başkanlığımızın bile ismi “Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı” şeklinde değişmiştir. Dolayısıyla rehberliği öne alan, rehberliği önceleyen bir yaklaşım sergiliyoruz. Örneğin, biz yabancı uyruklularla ilgili bunu uyguladık 2019 yılında. Tek tek belirlenen işyerlerine gidip, yabancılarla ilgili bilgilendirme yaptık. Dedik ki “bakın yabancı çalıştırıyorsanız müeyyidesi budur, dolayısıyla bu müeyyideye eğer katlanıyorsanız yabancı çalıştırmaya devam edin veya hiç çalıştırmayın”, bu şekilde gerçekten yaptığımız işletme ziyaretleri var. Yani o açıdan sahada olan bir denetim elemanıyız, grubuyuz. Teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Arkadaşlar son iki kişi, bizim de zamanı iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Bundan sonra daha iki arkadaşımız var. Şimdi Serdar UYSAL, buyurun Serdar bey.

SERDAR UYSAL

Merhabalar Başkanım söz verdiğiniz için çok teşekkür ederim. Benim merak ettiğim konu şu, 5510 Sayılı Kanunun 53’üncü maddesinde bir değişiklik yapıldı biliyorsunuz. Hani üstünlük sıralaması geldi ve “4A sigortalı”, “4B sigortalı”nın önüne geçti. İşveren açısından baktığımızda, piyasada birçok işverenin kendisini başka bir şirkette sigortalı gösterip, 4A kapsamından yararlandığı gözükmekte. Bunun bir kıstası yok mudur? Şirkette bir işveren yüz kişi çalıştırıp, başka bir şirkette çalışan olabilir mi? Yani böyle bir denetim var mı? Ya da bu insanlar emekli olduklarında, bununla ilgili bir inceleme yapılıyor mu? Nasıl bir yol izleniyor bunu soracaktım.

Çok teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

MUSTAFA ŞAHİN

Ben teşekkür ederim üstadım. Gerçekten önemli bir soru, önemli bir konu. Şimdi bizim burada son 3,5 yıl, yani son yedi yıl içerisindeki 3,5 yıla bakıyor Sosyal Güvenlik Kurumu kişileri emekli ederken. Bunda da yani son 3,5 yıl sigortalı olması gerekiyor. SSK, yani eski ibareyle SSK'dan, ya da yeni ibaresiyle 4A'dan emekli olabilmesi için. Bu da dediğiniz gibi, işverenlerimiz bakımından, bu şekilde bir yol, bir usul haline getirilmiş. Yani kişi, kendinizden çok güzel ifade ettiniz, işletme sahibi yüzlerce insanı çalıştırıyor, ama 4B'den emekli olmak istemiyor, 4A statüsünden emekli olmak istiyor. Bunun için de başka yerlerden kendisini sigortalı bildiriyor. Hatta bunun daha ileri boyutu vardı. 2011 yılına kadar olan süreçte, kişi kendi iş yerinden SSK'lı bildirilme durumu vardı. Bunun önüne geçildi. Kendi işyerinden bir şirket ortağı, bir yönetim kurulu üyesi ya da şirket ortağı, 4A'lı bildirilemiyor. Dolayısıyla bu sefer de başka yerlerden bildirim yoluna gidildi.

Bu tamamen dediğiniz gibi, emeklilikle ilgili düzenlemelerle alakalı bir şey. Kişi dese ki "4A'la, 4B'nin" bahsettiğiniz 53'üncü maddedeki üstünlük sıralamasında 4A'la, 4B'nin eşit statüde olması lazım. Sanki toplumda da böyle yaygın bir kanaat var. İşte tırnak içinde "SSK'lı olursam daha iyi olur" gibi bir algı var. Halbuki ücret skalasına da baktığımızda çok bir şey değişmiyor. Elli, yüz liralara gibi rakamlar oynuyor. Ama bununla ilgili "denetim yapıyor musunuz" diye soruyorsanız üstadım, ki onu soruyorsunuz. Bununla ilgili ihbar ve şikâyet olmadan, maalesef harekete geçici mekanizma yok, çünkü denetim elemanı sayısı yok o kadar. Yani herkesin, her işlemin başına bir denetmen koyma gibi bir lüksümüz yok ve dolayısıyla da bu konuda da ihbar ve şikâyetler olunca harekete geçiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Biz teşekkür ederiz. Son konuşmacımız Hüsnü ERDOĞMUŞ, buyur arkadaşım.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Sayın Başkanım çok teşekkür ederim. Ben pozitif anlamda bir tespit yaparak iki cümleyle müsaadenizle fikrimi beyan edeceğim. Tabii ki eleştiri olacak, biz Oda olarak pek çok konuda eleştiriler yaparak olayları deşeliyoruz, daha iyiye, daha güzele gitmenin peşindeyiz. Ama şöyle bir gerçek var ki, Sosyal Güvenlik Kurumu son on yılda çok büyük ilerlemeler kaydetmiştir, e bildirge uygulamaları, e devlete bağlantılar. Emeklilik işlemlerindeki müthiş sürat ve ödemelerle yapılan bağlantılar, bankadan yapılan ödemelerin anında hesaba geçmesi, bunun dışında sağlık hizmetleri vesaire yani bir siyasi mülahaza olarak asla bunu ele almayın. Bir mali müşavir, yeminli

müşavir olarak, sahada çalışan biri olarak bu tespitleri yapıp, hakkı sahibine teslim etmek gerekir. Dolayısıyla sistemde bir kaos yoktur. Bildirgeler verildiği zaman, bütün kişilerin hakları anında hesaplara geçmektedir. Ve her çalışan kişi durumunu her an cebindeki telefonundan görebilmektedir. Bu bakımdan kurum müthiş bir ilerleme kaydetmiştir. Eksikler çoktur. Ama bizim sistemdeki en büyük sıkıntımız, sayın konuğumuzun da başta belirttiği gibi, çalışan sayısı, emekli sayısı arasındaki dengesizliktir. Yani para yetmemektedir. O bakımdan şu ana kadar teknik açıdan yapılan, kurumu iyileştiren ve bu noktaya getiren hizmetler için, ben acizane olarak teşekkürü bir borç biliyorum. İnşallah daha iyileri ve daha güzelleri de ileriki günlerde gelir.

Çok teşekkür ederim, saygılarımla.

MUSTAFA ŞAHİN

Teşekkür ederim üstadım. Böyle bir pozitif eleştiri de duymak gerçekten bizim için sevindirici bir gelişme. Şimdi e devlette de uygulamaları en fazla vatandaşlar tarafından kullanılan bir kurumuz. Tahsis talebinden tutun da, iş göremezlik ödeneklerine kadar e devlet etkin bir şekilde kullanılıyor. Burada da vatandaş odaklı dikkate aldığımızı söyleyebiliriz Sosyal Güvenlik Kurumu'nun.

Ben teşekkür ederim eleştiriniz için, olumlu eleştiriniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Bu verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederiz. Gayet doyurucu geldi, şahsım olarak algılıyorum. Bundan sonra da devam edelim en kısa zamanda. Teşekkürler Mustafa bey.

MUSTAFA ŞAHİN Saygılarımla sunuyorum.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Saygı bizden. Bir ödül törenimiz var. Buyurun sayın üstadım Vehbi KARABIYIK.

İSTANBUL YMM ODASI BAŞKANI VEHBİ KARABIYIK

Sayın Başkan çok teşekkür ederiz. Yeminli Mali Müşavirler Odası'na gelip de böyle güzel bir sunum yapmak, hakikaten herkese nasip olmaz. Gördüğünüz gibi, bu Oda'nın güzelliği şundan kaynaklanıyor. Her şey çok rahat konuşuluyor, ama kardeşlik içinde, objektif bitiriliyor. Size çok teşekkürler.

MUSTAFA ŞAHİN Teşekkür ederim sayın Başkanım, çok sağ olun.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Şimdi toplantımızın ikinci bölümüne geçiyoruz. İkinci bölümde “indirimli Kurumlar Vergisi ve 2021 yılı Kurumlar Vergisi Beyannamesinde dikkat edilecek hususlar”la ilgili olarak bizleri bilgilendirecek arkadaşlarımızı sunumlarını yapmak üzere davet ediyorum.

Birinci sunumu, indirimli Kurumlar Vergisiyle ilgili olarak sayın Emin Serdar ALTAY, buyurun Serdar bey.

EMİN SERDAR ALTAY

Teşekkür ederim sayın Başkan. Öncelikle kusura bakmayın, rahatsızlığım nedeniyle bu sunumu uzaktan yapmak durumunda kaldım. Başlamadan önce ben Oda Başkanımıza, siz değerli Yönetim Kurulu Üyelerine ve sevgili meslektaşlarıma, katılan herkese çok teşekkür ediyorum. Sunumu bir yansıyım müsaadenizle.

İndirimli Kurumlar Vergisi, aslında biliyorsunuz 2009 yılından beri bizim mevzuatımızda var. İlk bununla ilgili çıkan 10 Seri No.lu Tebliğe baktığımızda ise, yanlış hatırlamıyorsan 2016 tarihinde yayınlandı, yani yaklaşık yedi sene gibi, aslında bu konuya ilişkin herhangi bir tebliğ de bulunmuyordu. Dolayısıyla uygulama bu tebliğ yayınlanana kadar, tartışmalı konular genelde muktezalar ve özelgelerle süre geliyordu. 2016 yılından sonra bir tebliğ yayınlandı, tabii tebliğin de içeriğine baktığımızda, birçok konuya açıklık da getirmekle birlikte, aslında karşılaşılan vakaları tam olarak değerlendirdiğini söylemek güç. Bu anlamda da her zaman farklı konularla karşımıza çıktı ve tereddüt ettiğimiz konulardan birisi “indirimli kurumlar vergisi”. Tabii ki buradaki hazirun bu konuyu son derece iyi biliyordur, ama yine de bazı temel şeyleri anlatmakla başlamak istiyorum, tanımları özellikle.

“İndirimli Kurumlar Vergisi nedir?” desek aslında, biliyorsunuz teşvik belgeleri yatırım yaptığımızda devlet yatırımın belli bir kısmını, belli bir yüzdesini aslında yatırımcıya daha az vergi tahsil etmek suretiyle destek sağlaması. Tabii ki teşvik belgeli yatırımlarda birtakım destekler de var KDV, Gümrük Vergisi vesaire gibi ama, en önemli hem rakamsal olarak önemli, hem de firmalara katkısı olarak, yatırımcılara katkısı olarak en önemli desteklerinden biri indirimli kurumlar vergisi. Dolayısıyla biz mevzuata göre indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle, devletin tahsilinden vazgeçtiği vergi tutarına “yatırıma katkı tutarı” diyoruz, mevzuat da bu şekilde tanımlanmış.

Tabii bir de “yatırıma katkı oranı” var. O da, aslında devletin tahsilinden vazgeçtiği, yani yatırıma katkı tutarının toplamı yatırım içerisindeki payı, toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunan tutar olarak tanımlıyoruz. İndirimli Kurumlar Vergisi oranı ise, normal standart Kurumlar Vergisi oranının teşvik belgesinde belirtilen vergi indirimi oranıyla azaltılmış indirim tabi tutulmuş oranını ifade ediyor.

Yine indirimli kurumlar vergisi uygulamasında önemli bir konu, yatırım dönemi ve işletme dönemi ayrımı. Buna da baktığımızda, “yatırım dönemi nedir” diye bakarsak, aslında yatırıma başlanılan tarihin içinde bulunduğu Geçici Vergi döneminin başıyla, yatırımın fiilen tamamlandığı tarihin içinde bulunduğu Geçici Vergi döneminin son arası döneme biz “yatırım dönemi” diyoruz.

“işletme dönemi” ise, bu yatırım döneminin bitip, ondan sonra başlayan dönem olarak tanımlandığını görüyoruz.

“kısmen işletme” dönemi var. Kanunda da böyle bir ifade geçiyor 32/A maddesinde. Aslında kısmen işletme dönemi, yatırım döneminin içinde olan bir dönem. Bunda da daha çok tevsii yatırımlarda karşımıza çıkıyor. Yani yatırım henüz tamamlanmamış olsa bile, bu yapılan tevsii yatırımların üretimde kullanılmaya ve “kazanç elde etmeye katkıda bulunmaya” başladığı dönem olarak tarif edebiliriz. Ama aslında kısmen işletme dönemi, yatırım dönemi içerisinde bir dönemdir.

“kazanç” tanımına baktığımızda, tabii mevzuatta 32/A maddesine bakarsak, aslında “kazanç” ifadesi geçiyor. İşte Ekonomi Bakanlığı tarafından “teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar” ifadesi var. Yani kazançtan ne anlaşılması gerektiğine ilişkin bir açıklama yok. Ancak, 10 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Tebliğinde ve Gelir İdaresi tarafından verilen muktezalarda kazancın aslında “ticari bilanço karı” olarak dikkate alınması gerektiğini anlıyoruz. Tebliğdeki ifadede de aynen şu şekilde geçiyor. “işte bu çerçevede kanunun 32/A maddesinin 4’üncü fıkrasında yer alan kazanç ifadesinden yapmış olduğunuz tevsii yatırımlar ...ticari bilanço karının anlaşılması gerekmekte olup”, yani bu bir muktezadan alınmış bir ifade, bu bahiste İdare’nin görüşü de “kazancın ticari karı olduğu” yönünde.

Yatırımdan elde edilen kazancın, fiilen ayrıca tevsik edilemiyor olması durumunda, aslında kazancın bu yapılan tevsii yatırım tutarının dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı toplam sabitinin tutarına bölünmesi suretiyle bulunacak. Ve bu bulunan oranında ticari kariyla çarpımıyla, yatırımdan elde edilen kazancın tespit edileceği belirtiliyor.

Yatırım harcaması olarak kabul edilmeyen harcamalarda, 2012/3005 Sayılı Kararda sayılmış. Yani bu harcamalar teşvik belgeli yatırımlarda yatırım harcaması olarak sayılmıyor. Dolayısıyla da indirimli kurumlar vergisi hesabında bu harcamaları biz “katkı tutarı” olarak dikkate alamıyoruz. Nedir bunlar? Öncelikle müracaat tarihinden önce gerçekleştirilen harcamalar. Bunlar genelde yatırımcılar açısından çok karşılaşılan bir durum. Teşvik belgesi için henüz müracaat gerçekleştirilmeden zaman zaman harcamalar başlamış olabiliyor. Dolayısıyla bu harcamalar katkı tutarında dikkate alınmıyor.

Yine hammadde ara malı ve işletme malzemesi, kullanılmış yerli makine ve teçhizat, yani Türkiye içerisinde satın alınan makine ve teçhizatın kullanılmış olması durumunda bunlar da yatırım harcaması olarak kabul edilmiyor.

Yine karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları, yani bu söz konusu vasıtalar yatırımın konusuyla ilgili değilse, örneğin sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar ya da trafiğe çıkmayan, ama apron veya limanda kullanılan araçlar gibi, ya da madencilikte kullanılan kamyonlar gibi, yatırımın bir parçası olmayan vasıtalar yine yatırım harcaması olarak kabul edilmiyor.

Porselenden, seramikten ve camdan mamul sofras ve mutfak eşyası, güneş enerjisine dayalı elektrik üretimi kapsamında, yurt dışından temin edilecek güneş paneli ve bu paneli taşıyıcı konstrüksiyon ve lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücüyle sınırlı olmak kaydıyla rüzgar enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımları kapsamında yurtdışından temin edilen jeneratör ve tribünler yatırım harcamasına girmiyor.

Katkı tutarı hesabında dikkate alınmamakla birlikte, teşvik belgesindeki sabit yatırım tutarına dahil edilebilecek birtakım harcamalar var. Bunlar nedir diye bakarsak, işte arazi, arsa, bunlar teşvik belgesindeki sabit yatırım tutarının içinde oluyor, ancak katkı tutarı hesabı tutarında dikkate alınmıyor.

Royalty yedek parça ve amortismanına tabi olmayan diğer harcamalar. Tabii burada amortismanına tabi olmayan diğer harcamalarda makine ve teçhizatın maliyet bedeline eklenmesi zorunlu olan ve teşvik belgesinde diğer harcamalar kalemleri içerisinde sayılan harcamaları hariç tutmak lazım. Vergi Usul Kanununa göre zaten bunlar makine ve teçhizatın maliyetine girmesi gerekiyorsa, zorunluysa, bunların da katkı tutarı hesabında dikkate alınması gerekir.

Maddi olmayan duran varlıklara ilişkin bir sınırlama var. Teşvik belgeli yatırım harcamaları içerisinde marka, lisans, know how gibi harcamalar varsa, bu harcamaların toplamının sabit yatırım tutarının % 25'ini aşmaması gerekiyor. Aşan kısım varsa da bunlar yatırım harcaması olarak katkı tutarında dikkate alınmıyor.

Finansal kiralama yöntemiyle yapılan yatırımlarda ise, her bir finansal kiralama şirketi başına yatırım tutarının bölgelere göre değişen tutarlarda asgari 500 bin ile 750 bin arasında olması gerekiyor. Harcamalarla ilgili sınırlar ve tutarlar da bu şekilde.

Şimdi yatırım kazancının tespiti, az önce bahsetmiştik. X Üretim A.Ş.'yi düşündüğümüzde, işte X Üretim A. Ş'nin içerisinde bir yatırım olduğunu düşünelim. Buna "B" diyelim ve bu yatırımla ilgili bir takım makine teçhizat harcamaları yapıldığını düşünelim. Aynı zamanda yine X Üretim A. Ş'nin içerisinde olup, diğer faaliyetlerinde kullanılan sabit kıymetler olduğunu varsayalım, ona da "A" diyelim.

Böyle bir durumda yatırımdan elde edilen kazancı tespit ederken, yatırım tutarını önce amortismanına tabi olan toplam sabit kıymetler tutarına bölmemiz gerekiyor. Buradan bulduğumuz bir oran, ki biz bunu yatırım oranı olarak tanımlıyoruz. Bu yatırım oranını X Üretim A.Ş.'nin ticari karıyla çarptığımız durumda, kanundaki hükme göre o yatırımdan elde edilen kazancı bulmuş oluyoruz.

Yatırım döneminde kullanılabilir kazançların azami bir tutarı var, bir sınırı var. Önce şundan bahsedeyim, az önce bahsetmiştim. Aslında yatırımın başladığı ve tamamlandığı dönem arasındaki dönem. Bu dönem içerisinde firmanın elde ettiği tüm kazançlara, yani hem yatırımdan elde edilen, hem de diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara indirimli Kurumlar Vergisi uygulanabiliyor. İşletme döneminde ise, sadece ilgili yatırımdan elde edilen kazançta indirimli Kurumlar Vergisi uygulanabiliyor. Dolayısıyla yatırım döneminde firmanın yeterli bir kazancı varsa, aslında avantaj elde edebilmek adına, yani katkı tutarını daha çabuk kullanabilme adına, yatırım dönemi kritik bir öneme haiz oluyor.

Diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlar derken, aslında biz gerek 2009/15199, gerekse 2012/3305 Sayılı Karar kapsamında düzenlenmiş teşvik belgeleri kapsamında elde edilen kazançlar haricindeki tüm kazançları dikkate alıyoruz. Bu kazançlar, diğer faaliyetlerden elde edilen kazanç olarak dikkate alınıyor. Geçmişte teşvik belgeli yatırım olarak, yatırımı yapılmış, katkı tutarları da tamamen kullanılmış olan, ama hâla bir kazanç üretiminde etkisi olan yatırımlardan elde edilen kazançlarda yine diğer kazanç olarak kabul edilebiliyor.

Tabii yatırım döneminde diğer kazançlara indirimli Kurumlar Vergisi uygulayarak kullanılabilir katkı tutarının kanunda sınırlanmış bir üst sınırı var. Şöyle tanımlıyor; Birinci sınır diyor ki “senin teşvik belgendeki sabit yatırım tutarını yatırıma katkı oranıyla çarpacaksın, bu tutarın % 80’lik kısmını sen yatırım döneminde diğer kazançlara uygulayabilirsin, ancak bunu uygulayarak elde edebileceğin katkı tutarı, ya da kullanabileceğin katkı tutarı, ilgili dönem fiili yatırım harcamasını geçemez”. Yani bunun hesabını yaparken önce yatırım çarpı katkı oranı çarpı % 80’i bulacağız. Sonra ilgili dönemde yapılmış olan bir yatırım harcaması tutarını bulacağız. Bundan küçük olanının biz o dönem, yatırım döneminde indirimli Kurumlar Vergisi uygulayarak, uygulayabileceğimiz maksimum tutar olarak adlandıracağız.

Bu maksimum katkı tutarını kullanabilmek için, “ne kadarlık bir kazançta ben indirimli Kurumlar Vergisi uygulayabilirim” diye bir soru sorulduğunda, aslında katkı tutarını tahsil edilmeyen vergi tutarına bölmek suretiyle buluyoruz. Yani diyelim ki standart vergi oranı % 20, indirimli vergi oranı da % 50, yani vergi indirimi % 50, dolayısıyla Kurumlar Vergisi % 10’sa, bizim ödemediğimiz olan diğer % 10’luk orana bölmemiz gerekiyor ki maksimum katkı tutarını, o katkı tutarını kullanabileceğimiz kazanç tutarını bulalım.

Bahsetmiştim, işletme dönemi ve yatırım dönemi diye dönemleri ikiye ayırmakla birlikte, yatırım dönemi içerisinde bir de “kısmen işletme dönemi” dediğimiz bir dönem var. Bu da yatırım tamamlanmamakla birlikte, yapmış olduğumuz yatırım harcamalarının o dönemde işletmeye kazanç sağladığı durum. Bu durumda, biz söz konusu yatırım döneminde hem diğer kazançlara indirimli kurumlar vergisi uygulayarak katkı tutarı kullanabiliyoruz, hem de kısmen de olsa o yatırımdan elde etmiş olduğumuz kazançlara da yine indirimli kurumlar vergisi uygulayabiliyoruz.

Bir örnek vermek gerekirse konuyla ilgili, yatırım döneminde kullanılacak maksimum katkı tutarının tespitiyle ilgili, bir yatırım düşünelim, modernizasyon tevsii yatırım, sabit yatırım tutarı 20 milyon, yatırıma katkı tutarı % 40, vergi indirim oranı da % 80. Yatırım dönemi 2014 yılının başında başlamış ve 30.06.2016 yılında sona ermiş. 2014 yılındaki harcama tutarı 2.200.000 ve 2014 yılında firmanın elde ettiği ticari kar 16.500.000, Kurumlar Vergisi hesabında 5 milyon kadar bir ilave, 3 milyon kadarına bir indirim var. Dolayısıyla Kurumlar Vergisi matrahı 18.500.000 olarak gerçekleşmiş.

Böyle bir durumda yatırım döneminde biz diğer kazançlar için kullanılacak katkı üst sınırı şu şekilde hesaplanıyor. Önce ne demiştik? Sabit yatırım tutarını, yatırıma katkı oranıyla çarpacağız, onun da % 80’ini alacağız. Yani 20 milyonun % 40’nın, % 80’i 6.400.000, ilgili dönemde, yani 2014 yılı için yapıyoruz biz bu hesabı, ilgili dönemde fiili yatırım harcaması 2.200.000, bunlardan küçük olanı dikkate almamız gerekiyordu. Dolayısıyla 2.200.000’e biz 2014 yılında diğer faaliyetlerden elde edilen kazançta indirimli kurumlar vergisi uygulayarak, elde edeceğimiz katkı tutarının üst sınırı olarak belirliyoruz. Yani bu katkıyı benim kullanabilmem için, 2.200.000’lik katkıyı kullanabilmem için de, bu tutarı indirimli vergi oranında % 4 olduğunu düşünürsek, % 80 vergi oranı uyguladığımızda, standart vergi oranını % 20 olarak kabul ediyoruz. Ödemediğin vergi oranı olan % 16’ya böldüğün de 13.750.000 liralık bir matraha ben indirimli kurumlar vergisi uygulayabilirim demek. Dolayısıyla bizim Kurumlar Vergisi matrahımız 18.500.000 liraydı. % 4 Kurumlar Vergisine tabi olan kazanç 13.750.000 olacak. Genel orana tabi kazançsa 4.750.000 şeklinde gerçekleşecek.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ İki bilinmeyenli denklem.

EMİN SERDAR ALTAY

Evet. Buraya kadar herhalde bilmiyorum hani bir sıkıntı gözüküyor. Aynı dönemde hem kısmen işletme dönemi olup, hem yatırım döneminde olan bir örneği koydum buraya. Yine sabit yatırım miktarımız 20 milyon, yatırıma katkı oranımız % 40, vergi indirim oranımız % 80. Yatırım oranı % 10, bu şu demek, yani yatırım harcamasının firmanın toplam sabit kıymetleri içerisindeki oranı. Hatırlarsanız bunu ticari karla çarptığımızda o yatırımdan elde edilen kazancı bulabiliyorduk. Dolayısıyla yatırım oranı % 10. Yine 2014 harcaması 2.200.000, kısmen 2014 yılında bu harcamalar

üretimde kullanılmaya başlanmış. Ticari karımız, ilavelerimiz, indirimlerimiz ve Kurumlar Vergisi matrahımız yine aynı 18.500.000.

Bu durumda yapılacak hesaplama şu, önce bir kere bu yatırımdan ben toplam ne kadar katkı tutarı kullanabilirim, onun hesabı. 20 milyonun % 40'ı kadar, çünkü yatırıma katkı oranı % 40, toplam sabit yatırım tutarı da 20 milyon, dolayısıyla bunun % 40'ı 8 milyon.

Yatırımdan elde edilen kazancımı nasıl buluyorum? Hatırlarsanız, ticari kar ile yatırım oranı dediğimiz, yani yatırımın toplam sabit kıymet içerisindeki oranı ile çarpıyorduk, dolayısıyla bu da 16.500.00'in % 10'u, 1.650.000 lira. Dolayısıyla ticari bilanço karım olan 16.500.000'in, 1.650.000 kısmı yatırımdan elde edilen kazanç olduğuna göre, diğer kısmı, yani kalan kısımda, diğer faaliyetlerden elde edilen kazanç olacak, o da 14.850.000 lira.

Şimdi ben yatırım döneminde diğer kazançlar için kullanabileceğim katkı üst sınırını bu sefer bulmam gerekiyor, ki o diğer kazançlardan ne kadarına ben indirimli Kurumlar Vergisi uygulayabilirim onu bulacağım. 20 milyon sabit tutarım vardı. % 40 katkı oranım vardı. Bunun % 80'ini ben yatırım döneminde diğer kazançlar için kullanabilecektim. Dolayısıyla bu rakam 6.400.000. Ama bu bulduğum rakam hiçbir şekilde fiilen o tarih itibariyle yaptığım yatırım harcamasını geçemeyecekti, o da 2.200.000, dolayısıyla benim diğer faaliyetlere ilişkin kullanabileceğim katkı tutarım 2.200.000'i geçemiyor. Buna tekabül eden matrah ta % 16'ya böldüğünde 13.750.000. Dolayısıyla 13.750.000 liralık diğer kazancıma indirimli Kurumlar Vergisi uygulayabileceğim.

Bu örnekte bir de "kısmen işletme dönemi" demiştik, dolayısıyla yatırımdan elde edilen kazancı da bulmuştuk ona göre, ne kadarlık bir katkı kullanmam gerekiyor, onu bulmam gerekiyor. Yatırım döneminde yaptığım harcama tutarı 2.200.000'di. O 2.200.000'in % 40'ı kadar, benim yatırımdan elde edilen kazancı indirimli Kurumlar Vergisi uygulayarak, kullanabileceğim bir katkı tutarım söz konusu. O da 880 bin lira. Buna tekabül eden matrah ta yine % 16'ya böldüğümde 5.500.000 lira.

Şimdi Kurumlar Vergisi matrahına geldiğimizde % 4 Kurumlar Vergisine tabi diğer kazancımızın 13.750.000 lira olduğunu söylemiştik. Dolayısıyla her ne kadar benim diğer kazancım ticari kar olarak 14.850 olsa da, kullanabileceğim katkı tutarına tekabül eden matrah, 13,750'ydi. Dolayısıyla 13.750'lik kısma % 4 Kurumlar Vergisi uygulayabiliyorum.

Diğer taraftan yatırımdan elde edilen kazancım 1.650.000'di, ticari bilanço karının % 10'unu almıştım. Yaptığım harcamaya göre, kullanabileceğim katkı tutarının matrahı 5.500.000'di ama, 1.650'lik kazancım var. Dolayısıyla ben 1.650'ye % 4 Kurumlar Vergisi uygulayabileceğim. Geriye matrahın geriye kalan kısmına ise, % 20 Kurumlar Vergisi uygulayamam gerekiyor.

Bu biraz karışık mı geldi, bilmiyorum, tekrar anlatabilirim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Karışık da yani, bunu birebir kendileri zaten çözmesi lazım. Biz bunu siteye koyarız, üzerine çalışması lazım, böyle uzaktan veya oradan söylemekle olmaz yani.

EMİN SERDAR ALTAY

Doğru, doğru, en azından üzerinde bir de burada anlatınca bir anlam ifade ediyordur diye düşünüyorum.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Burada ön bilgi veriyoruz yani. Tek tek olaya girmemiz hem zaman yönünden, hem de imkanlarımız buna müsait değil. Şimdi devam edin siz Serdar bey.

EMİN SERDAR ALTAY

Tamam, tamam. 2017 ile 2022 harcamalarına ilişkin, yapılan harcamalar, katkı tutarı, yatırım bölümünde kullanılacak katkı tutarı vesaire gibi konularda, özellikle 2017 ve 2022 yılı arasında yapılan harcamalar açısından özellikli bir durum var. Bu 2012'de 3305 Sayılı Karara geçici 8'inci madde olarak yanlış hatırlamıyorsam eklenmişti. Buna göre, eğer bizim yatırım teşvik belgesi kodumuz, yani ürün kodumuz US-97 kodları var orada, biliyorsunuz kararın ekinde. Oradaki kodların 15 ila 37'nci rakamları arasındaysa bizim yatırım fonumuz, o zaman 2017 ve 2022 yılları arasında yaptığımız harcamalar için, birkaç tane kolaylık var.

Bunlardan bir tanesi, bina inşaat harcamalarında KDV iadesi alınması mümkün. Yani siz yatırıma başladınız, devreden KDV pozisyonundasınız. Dolayısıyla bina inşaat harcamalarına ilişkin KDV indirim yoluyla telafi edemediniz. Dolayısıyla bunun iadesi talep edilebiliyor.

İkincisi, yatırım teşvik belgemiz, bölgesel ve stratejik teşvik belgesi ise, bu yapılan harcamalarla ilgili teşvik belgesinde belirtilen katkı oranına ilave 15 puan ilave edilebiliyor. Yani teşvik belgesindeki katkı oranı % 40'sa diyelim, o harcamalar için biz % 55'i kullanabiliyoruz.

Yine bu harcamalar kapsamında uygulayacağımız indirimli Kurumlar Vergisi, yani Kurumlar Vergisi indirimi % 100 oluyor. Yani bu kazançlara biz % 0 Kurumlar Vergisi uygulayabiliyoruz. Bu da önemli bir avantaj.

Başka bir avantaj ise, hatırlarsınız yatırım döneminde benim kullanabileceğim maksimum katkı tutarını bulurken, toplam katkı tutarının % 80'ini alıyorduk. Bu harcamalar için katkı tutarının % 100'ünü alabiliyoruz. Yani yeterli kazancım varsa, daha ben yatırım döneminde tüm hak ettiğim katkı tutarını kullanabilme imkanına sahip oluyorum.

Bu kullanılabilir katkı tutarları sınırlarıyla ilgili, yine ben burada bir örnek yapmaya çalıştım. Bir firmanın yatırım teşvik belgesi var. Harcama yılları 2016, 17, 18 ve 19, harcama tutarları belli, katkı oranlarına baktığımızda, teşvik belgesindeki oran % 40, 2016 için bu % 40'ı uygulamak zorundayız. Ama 17, 18 ve 19 için, artı 15 puan, yani % 55 katkı oranını uygulayabiliyoruz. Dolayısıyla benim bu yatırımla ilgili toplam 14.500.000'lik harcama üzerinden 7.675.000 lira gibi bir katkı tutarını kullanma hakkım var.

Bu ne anlama geliyor başka bir şekilde okursak, bu katkı tutarlarının, yani 17, 18 ve 19 katkı tutarları toplamının a, b ve c'nin toplamının ne kadarlık bir matraha % 0 vergi uygulanarak kullanılabilirliğini bulmamız için, bizim ödenmeyen vergi oranına bölmemiz gerekiyordu. Hatırlarsanız % 0 vergi oranı olduğuna göre, bunun % 20'ye böldüğümüzde yaklaşık yatırım döneminde 34.375.000 liralık bir kazanç, ben % 0 bir vergi uygulayarak, şu üç yıldaki harcamalarla ilgili katkı tutarını kullanabilme imkanına sahip oluyorum.

Bu tip durumlarda, yani hem artı 15 harcamalar olup, hem artı 15 uygulanmayacak harcamalar olduğu durumlarda, yani 2016'da da bir harcamamız vardı biliyorsunuz. Yatırım döneminde indirimli Kurumlar Vergisi uygulanabilecek kazanç üst sınırını bulurken şöyle bir hesap yapmamız gerekiyor.

2016 yılındaki harcamayı, normal yatırıma katkı oranıyla çarpıp, bunun % 80'ini almam lazım. Ama 2017, 18 ve 19'daki harcamaları artı 15'lik katkı oranıyla çarpıp ve bununda tamamını alabilme imkanına sahibim. Dolayısıyla 2 milyonun % 40'ını, % 80'i artı diğer harcamaların % 55'inin % 100'ünü aldığımızda benim yatırım döneminde kullanabileceğim maksimum katkı tutarım 7.515.000 demektir.

Bu tutarı ne yapmamız gerekiyor? O dönemde fiilen yapmış olduğumuz harcamayla karşılaştırmamız gerekiyor. Düşük olanı kullanabileceğimiz katkı tutarı olarak kabul edip, ona göre hesaplama yapmamız gerekiyor.

Tekrar bir sayısal örnek bunları anlatabilmek için. Şimdi sabit yatırım tutarımız 10 milyon. Yatırıma katkı oranımız % 40. 2017 ve 18 için dolayısıyla % 55 diyebiliriz. Vergi indirim oranımız % 80, 17 ve 18 harcamalar için buna % 100 vergi indirimi olayı, dolayısıyla Kurumlar Vergisi oranı bunlar için % 0 diyebiliriz.

Harcamalarımıza baktığımızda, 16, 17 ve 18'de toplam 10 milyon gibi bir harcama yapılmış. Bunun 2 milyonu 2016 yılında. 4'er milyon da 17 ve 18'de. 16 ve 17 tamamen yatırım dönemi, 18'de ise artık belli bir kısmını kullanmaya başlamış ve

kazanç elde etmeye başlamış. Dolayısıyla 2017 yılına geldiğimde ben bir hesaplama yapacağım. 2017 beyanında indirimli Kurumlar Vergisi uygulamasını yapacağım.

Bir farz ettiğimiz durum daha var. 2016'da hiçbir şekilde katkı tutarı kullanmamışım. Herhangi bir kazancım yokmuş. Şimdi 2017 yılına geldiğimizde, önce maksimum kullanılabilir tutarımızı buluyorduk. Nasıl buluyorduk? 2 milyonluk kısım 2016 harcamasıydı. Yani artı 15'e tabi değil. Dolayısıyla 2 milyonun % 40'ının, % 80'ini aldık. 17 ve 18 ise artı 15 ve % 0'a tabi olduğu için, o 8 milyonunda % 55'inin % 100'ünü aldık. Bunları topladığımızda 5.040.000 yapıyor. Ama 2017 sonuna kadar yapmış olduğum toplam harcama nedir? 2 milyonu 2016'da yapmışım, 4 milyonunu 2017'de, dolayısıyla 6 milyon harcama yapmışım. Küçük olanı almam gerekiyordu. Dolayısıyla benim kullanabileceğim katkı tutarı maksimum 5.040.000 lira olması gerekiyor.

Şimdi bu katkı tutarını alacağım ama, yüzde kaç Kurumlar Vergisi uygulayarak alacağım diğer kazançlarıma. Bunun içerisinde % 4 uygulamam gereken 2016 harcamasından gelen katkı tutarı da var. % 0 uygulamam gereken 17 ve 18 harcamalarından gelen katkı tutarları da var. Dolayısıyla burada kullanılabilir katkı tutarının 2 milyon lirası için % 4 vergi oranı uygulamam gerekiyor. Çünkü 2 milyonluk kısmı. 2016'da yapılmış, geriye kalan 3.040.000'lik için ise, % 0 vergi oranı kullanabilirim. Dolayısıyla 2 milyonu % 16'ya böldüğümde yani % 4 uygulayabileceğim miktar 12.500.000, % 0 uygulayabileceğim matrah ise, 15.200.000, bunu da % 20'ye bölerek buluyorum.

Şimdi tabii zaman zaman 1'den fazla teşvik belgemizde olabiliyor. Her zaman hayat bu kadar basit olmuyor. Firmanın işte iki, üç tane teşvik belgesi olabilir. Bunlardan ikisi yatırım döneminde olur. Birisi işletme dönemine geçmiş olabilir. Böyle bir durumda hesaplama yaparken, öncelikle her yatırım için bir kazanç tespit etmemiz gerekiyor. Yani ticari bilanço karımızı bizim yatırım teşvik belgelerine göre ayırtmamız gerekiyor. Her bulduğumuz yatırım kazancına kendi teşvik belgesindeki indirimli vergi oranını uygulamamız gerekiyor. Ve yine bu her kazanca uyguladığımız indirimli vergi nedeniyle, her teşvik belgesini kendi kar tutarlarını kullanmamız gerekiyor. Bazen yatırım dönemleri çakışabiliyor. Yani iki teşvik belgesinin yatırım döneminde olduğunu düşünelim, birinin işletme döneminden, kazancı ayırdık, ama yatırım döneminde olduğumuz için, diğer faaliyetlerden elde edilen kazancı da indirimli Kurumlar Vergisi uygulayabilirim. İki tane teşvik belgem yatırım dönemi değilse, bunların hangisine öncelik veririm. Baktığımız zaman tebliğdeki ifadeye, firma burada kendi inisiyatifini kullanabilir. Hangi teşvik belgesine öncelik verebileceğini belirleyebilir diyor. Buna ilişkin bir örneğimiz olacak. Şimdi firmanın üç tane teşvik belgesi var.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Serdar bey şöyle yapsak, yani bu problemleri tek tekten ziyade genel hatlarıyla bilgi versek daha iyi olmaz mı? Zaten matematiksel rakamları biz sitemize koyacağız. Arkadaşlar çalışması lazım. Böyle anlatılmakla çözüleceğini tahmin etmiyorum. Bir de zaman sorunumuz var, o anlamda.

EMİN SERDAR ALTAY O zaman örneği geçiyorum, nasıl isterseniz.

..... Böyle anlatılmalı, yoksa başka türlü anlatılmaz bana göre.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Çok uzar, çok uzar, bir şey de anlaşılmıyor yani, tamam Serdar bey dinliyoruz.

EMİN SERDAR ALTAY

Şimdi zaman zaman bizim mali karımızı, ticari kardan düşük olabiliyor. İşte indirimler, ilavelerden daha yüksek olduğu durumlarda, kuru da yüksek olabiliyor. Şimdi her iki durumda da aslında indirimli Kurumlar Vergisi uygulamasında farklı sonuçlar karşımıza çıkıyor. Dolayısıyla önce mali karın, ticari kardan düşük olması durumunda biz nasıl bir hesap yapacağız? Onu anlatmak isterim.

Tebliğde diyor ki, “ilgili dönem Kurumlar Vergisi matrahının birden fazla yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımlardan, bu hesap dönemi için elde edilen toplam kazançlardan düşük olması halinde”, yani bizim Kurumlar Vergisi matrahımı, eğer iki teşvik belgemiz var ve iki teşvik belgesine atfedilen iki kazancımız var. Bu iki yatırım kazancının tutarından küçükse Kurumlar Vergisi matrahım o zaman diyor ki, “toplam yatırım kazancı içiresindeki bu teşvik belgeyi kazançların oranını bul, ona göre Kurumlar Vergisi matrahını ayırıştır” diyor. Yani şöyle yaparsak çok daha rahat anlaşılacak.

Teşvik belgesi A’dan 300 bin liralık kazanç var ve B’den de 200 bin liralık, toplam benim ticari karım 500 bin, indirimler nedeniyle Kurumlar Vergisi matrahım 400’si, o zaman diyor ki, bu 300’ün 500 içindeki payıyla çarp, Kurumlar Vergisi matrahını 240 bin, sen buna A teşvik belgesinden elde edile matrah say. 200 bin liranın 500 bin lira içerisindeki payıyla da 400 bini çarptığımızda, bu da teşvik belgesi B’ye isabet eden Kurumlar Vergisi matrahı olur. Dolayısıyla atıyorum, teşvik belgesi A’nın indirimli Kurumlar Vergisi % 10 olabilir, B’ni % 4 olabilir. Dolayısıyla 240’a % 4’ü kullan, 160’a % 10’u kullan. Burası açık herhalde.

Tebliğde bir başka örnek daha var, o da “diğer kazançların da olması durumu”. Deminki örnekte kazanç, ticari bilanço karının iki katı teşvik belgeli kazançtan oluşuyordu. Bu da bir teşvik belgesi kazancı var bir de diğer kazanç var, ona ilişkin verilen bir örnek. Orada da diyor ki, işte teşvik belgesinden elde ettiğin kazanç 50 bin

ise, diğer kazançlardan elde ettiğin kazanç da 150 bin lira. Çünkü toplam ticari kar 200 bin, 100 bin liralık bir indirim olmam nedeniyle de Kurumlar Vergisi matrahın 100 bin ise, matrahı ne şekilde ayıracağım? Soru bu. Böyle bir durumda oranlama yaptırmıyor, bu önemli. Diyor ki, teşvik belgesi A'dan elde ettiğin kazanç 50 bin, Kurumlar Vergisi matrahından daha küçük olduğu için, sen 50 bini yatırım kazancı olarak say, geriye kalan 50 binlik Kurumlar Vergisi matrahını da diğer kazanç olarak say diyor.

Şimdi deminkinden biraz daha farklı. Deminkinde toplam ticari kar içerisindeki oranına göre Kurumlar Vergisini ayrıştırırken, burada önce, Kurumlar Vergisi matrahından önce A yatırım kazancına öncelik ver diyor. Kalanını diğer say diyor. Bu iki durumda hesaplama bakış açısı İdare'nin farklı. Bununla ilgili tartışmalar var. O zaman, orayı da geçiyorum.

Bir de matrahın ticari kardan yüksek olması durum var. Buradaki tartışma da şu, yatırımdan elde edilen kazancı tebliğde ve muktezalarda "ticari bilanço karını uygula" diyordu. Dolayısıyla ilaveler nedeniyle, mali karın ticari kardan yüksek olması durumunda, o aradaki farka ben indirimli Kurumlar Vergisi uygulayabilir miyim, uygulayamam mı, yoksa genel oran mı uygulamam gerekir? Bu hala tartışma konusu. Bilmiyorum, bu konuyla karşılaşanlar vardır mutlaka.

100 liralık bir kazancınız var, ticari bilanço karınız İlaveler nedeniyle de 120 lira oldu Kurumlar Vergisi matrahınız. 100 liralık kazancın bir kısmı diğer kazanç olsun. Ben burada bu aradaki 20 liralık farkı kazanç olarak kabul edip, indirimli Kurumlar Vergisine tabi tutmalı mıyım, tutmamalı mıyım? Bize göre tutulmaması gerekiyor, ama tartışma konusu olduğunu söyleyebilirim.

Bir de çok yeni bir değişiklik, biliyorsunuz bu aslında indirimli Kurumlar Vergisi en fazla karmaşık hale getiren konu, bunun direkt işte yatırım kazancının, diğer kazancın vesairenin bulunması, bu hesaplamaların yapılması oluşturunca. Aslında hak edilen katkı tutarını direkt ödeyeceğimiz vergilerden mahsup edebilsen, hiç bu karmaşık hesaplara da girmeyip, çok da rahat bir şekilde bu hesaplamalar yapılabilecek. Ama şimdiye kadar diğer vergilere mahsuba ilişkin bir yüküm yoktu. Bu geçtiğimiz aylarda çıkan kanunla 32/A'ya eklendi. Diyor ki "yapılan yatırım harcamasına yatırıma katkı oranının uygulanmasıyla belirlenen tutarın sadece % 10'luk kısmını Kurumlar Vergisi beyannamesinin verilmesi halinde ÖTV ve KDV hariç olmak üzere, tahakkuk etmiş vergi borçlarına terkin suretiyle kullanabilirsin, mahsup edebilirsin" diyor.

Terkin talebinde bulunabileceğim tutar, bu hak edilen yatırıma katkı tutarından, sen normalde indirimli Kurumlar Vergisi uygulayarak bir katkı kullandıysan onu düşüp, onun yarısını aldığın tutardan fazla olamaz diyor, birinci sınırı koyuyor. Aynı zamanda diyor, diğer vergi borçlarına mahsuben kullandığın bir katkı tutarın varsa, o katkı tutarına eşit bir miktarda ilave katkı tutarından da sen vazgeçeceksin, ancak öyle izin veririm, diyor.

Ve son olarak da, ilgili yatırımla ilgili vergi borçlarına terkin edilebilecek toplam tutarın, hiçbir şekilde fiili yapılan yatırım harcamalarına, yatırıma katkı oranı uygulanmak suretiyle bulunan tutarın % 10'undan fazla olamayacağını söylüyor. Yani bilmece gibi. Şimdi ben onu bir örnekle açıklamaya çalıştım, bununla ilgili hiçbir açıklama yok henüz. Şöyle bir örnekle göstermeye çalıştım, hani kanunun lafzından böyle olduğunu düşündüm.

Öncelikle bir T döneminde terkin yoluyla mahsup yoluyla bir tutarı belirlemiş, ona "X" diyelim, "T" ise, benim işle ilgili harcamayı yaptığım dönem, 2022 olduğunu varsayalım.

Yatırım hasılat oranını biliyoruz. Teşvik belgemiz toplam harcama tutarımız da, bizim toplam fiili harcamamız. Bir de tüm yıllar boyunca, yani tüm yatırımla ilgili yatırım yaptığım yıllar boyunca terkin talebinde bulunduğum toplam tutarına da toplam "x" diyelim. Şimdi diyor ki bu ifade "sen 2022 yılında yaptığın fiili harcamayı yatırıma katkı oranıyla çarp, onun da % 10'unu al, ancak 2022 yılı Kurumlar Vergisi hesabında indirimli Kurumlar Vergisi yoluyla da bir katkı tutarı kullandıysan, onu önce bundan düş, onun da yarısını al, bu senin 2022 yılı terkin edebileceğin toplam tutar olur" diyor. Devam ediyor, "ve tüm yıllarda bu şekilde terkin yoluyla mahsup talep edebileceğin tutarların toplamı, toplam fiili harcamanın katkı oranının % 10'undan daha fazla olamaz" diyor. Yani bunun nümerik olarak açıklaması bu şekilde, yani 10 milyonluk bir teşvik belgemiz var. % 55'lik bir katkı oranımız var. Dolayısıyla benim toplam bu yatırımdan elde edeceğim katkı 5.500.000 lira. 2019 ve 2021 yılı arasında yaptığım harcamalar 6 milyon. 2022'de de 3 milyon harcama yapmışım. Ve 2022 yılında da Kurumlar Vergisi hesabında 50 bin liralık bir katkı kullanmışım. Dolayısıyla ben bir sonraki yılın, yani 2022'nin Kurumlar Vergisinin beyan tarihini izleyin ikinci ayın sonuna kadar terkin talebinde bulunabiliyorum ya, dolayısıyla 30 Haziran 2023 tarihinde benim mahsuba ilişkin talep edebileceğim tutarı şöyle bulmam gerekiyor.

Bir kere bu uygulama 2022 yılından sonra yapılan harcamalar için geçerli. Dolayısıyla 2019 ve 2021 arasında yapılan harcamaları dikkate alamıyorum. Ne yapıyorum? Sadece 2022 yılı harcamasını dikkate alabiliyorum. O da 3 milyon. 3 milyonu katkı oranıyla çarpıyorum % 55'le, onun da % 10'unu alıyorum. 50 bin lirayı beyannamede indirimli Kurumlar Vergisi uygulayarak kullanmışım. Onu düşünüyorum. Kalanı ikiye bölüyorum. O, 57.500 lira. Yani 57.500 lirayı ben diğer vergilere mahsup olarak kullanabilirim. Ama bunu kullanmamın bir bedeli olarak da kalan katkı tutarından da, o tutarın bir katı kadar vazgeçmem gerek. Yani bir 57.500'den de benim vazgeçmem gerekiyor. 57.500 katkı tutarı kullandığımda, aslında toplamda 115 bin liralık katkı tutarını da kullanmış varsayıyor devlet. Bu, bu şekilde bulunuyor. Dolayısıyla bu yatırım boyunca benim terkin yoluyla en fazla mahsup talep edebileceğim tutarı nasıl bulmam gerekiyor?

22 ve sonrası olabilecek kazanç, 10 milyondan, 6 milyonu düştim. Bunun % 55'inin, % 10'u, yani sadece 220 bin liralık bir katkı tutarını mahsuben kullanabiliyorum.

Katkı tutarının endekslenmesi konusu var. Bu da sonradan 32/A'ya eklendi. Yani bizim kazancımızın yeterli olmadığı durumda, kullanmadığım katkı tutarlarını, yeniden değerlendirme oranı uygulayarak endeksleyebilme hakkına sahibim. Ancak, bu endekslemeyi yapabilmem için benim. Yatırımın sona erdiği hesap dönemini izleyen hesap döneminde yapmam lazım. Yani biz diyelim ki, 2016 yılında yatırıma başladı, 2022 yılının Haziran'ın da bitti yatırım. Ancak ben 2023 yılının sonunda, 2023 yeniden değerlendirme oranını uygulayarak kullanmadığım katkı tutarını endeksleyebiliyorum.

Yatırımın devredilmesi durumu, buradaki devirden kasıt aslında komple teşvik belgesini başka bir yatırımcıya devretmek. Bu satış suretiyle oluyor ve KDV'ye de tabi olmuyor biliyorsunuz. Böyle bir devir söz konusu olursa, indirimli Kurumlar Vergisi uygulamasında, eğer yatırım faaliyete geçmeden önce de devredilmişse, devralan kurum bütün katkı tutarını kullanabiliyor. Yatırım devredilmeden kısmen ya da tamamen faaliyete geçmiş olabilir. Yani bir kısmını yatırımcı devretmeden önce kullanmış olabilir bu katkı tutarını. Böyle bir durumda devir alan kurum sadece kalan katkı tutarını kullanma hakkına sahip. Burada bunu anlatıyor.

Yatırımlar finansal kiralama yoluyla da yapılması mümkün. Böyle bir durumda işte “kira ödemelerini yaptıkça mı ben katkı tutarını kullanabileceğim, ne şekilde kullanabilirim, hangi harcama tutarını dikkate almam lazım” diye tereddütler vardı. Bununla ilgili de 2020 yılında verilen bir muktezada şöyle diyor, “finansal kiralama yoluyla temin edilen makine ve teçhizata ilişkin olarak senin Vergi Usul Kanunundaki hükümlere göre, 260 hesaba kaydettiğin tutarı dikkate alman gerekir yatırım tutarı olarak, dolayısıyla da kullanabileceğin katkı tutarı hesabında bu tutarı dikkate al” diyor, işin özeti.

Zaman zaman yatırımların kiralanması da söz konusu olabilir. Yani siz bir yatırımı aldınız, üretim yapmak için, komple o yatırımı üçüncü bir kişiye kiralayabilirsiniz. Buradan elde edeceğiniz kira gelirinden indirimli Kurumlar Vergisi uygulanır mı, uygulanmaz mı? Bu da zaman zaman tartışma konusuydu. Buna da özelge vasıtasıyla açıklık getirildi. Eğer siz teşvik belgeli bir yatırım yapmışsanız, o teşvik belgesinde indirimli Kurumlar Vergisi vergi indirimi desteği varsa, siz ilgili yatırımı komple başka birine kiraya verirsiniz eğer, bu kiradan elde ettiğiniz gelire indirimli Kurumlar Vergisi uygulamanız mümkün diye görüş vermiş Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı.

Yine bir tartışmalı konu, finansman giderleriyle ilgili. Yani yatırımın özellikle krediyle yapılması durumunda karşımıza çıkıyor. Ve biliyorsunuz bu kredilere ilişkin faiz ya da kur farkı gündeme gelebiliyor. Vergi Usul Kanunumuza göre, yatırımın aktifleştirildiği hesap döneminin sonuna kadar, aslında bizim bu kur farkı ve faizlere ilgili sabit kıymetlerine aktarmak gerekiyor.

Bu kredilere ilişkin kur farkı ve faizlerin yatırıma katkı tutarı hesabında dikkate alınıp alınmayacağı önemli. Burada bu konuda tartışmalar var. Zaman zaman Bakanlık teşvik belgesi kapamalarında bu kredi faizi ve kur farklarını kabul etmeyebiliyor harcama olarak. Karşılaştığımız konu bunların kabul edilebilmesi için, bir kullanılan kredinin yatırım kredisi mahiyetinde olması, ikincisi de bu teşvik belgesine bağlanması şartlarını aramakta Bakanlık. Bu şartların yerine getirilmesi durumunda, kur farkı ve faizleri de biz katkı hesabı tutarında dikkate alabiliyoruz. Bu konu önemli.

Zaman zaman yatırım ve teşvik belgesine de makine ve teçhizatların değişmesi, revize edilmesi söz konusu olabilir. Bu nedenle bir tutar değişikliği olabiliyor. Ya da fiyatlarla ilgili tabii ki, hem döviz nedeniyle, hem de enflasyon nedeniyle, teşvik belgesi ekindeki makine teçhizat listesinde işte yüz birim olarak gösterilen yatırım harcaması, satın alındığı tarihte 150, 200 lira olabiliyor. Böyle bir durumda da belirsizlik vardı. 2017 yılında yapılan düzenlemeyle bu belirsizlik ortadan kalktı. Eğer ilaveyle makine teçhizat bir revize söz konusuysa, o zaman belgenin ve makine teçhizat listesinin revize edilmesi gerekiyor. Ama sadece tutar değişikliği dövize bağlı ya da enflasyona bağlı tutar değişikliği varsa harcama kalemlerinde, bunlarla ilgili herhangi bir şekilde belgede işlem yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Zaman zaman yatırımlara ilişki yapılan yatırımla ilgili satın alınan makine teçhizatın satışı söz konusu olabiliyor. Tabii böyle bir durumda satış nedeniyle bir, daha önce kullandığımız satış tutarları ya da kullandığımız teşvikleri geri ödemek durumunda kalabilir miyiz, bu soru işareti olabiliyor. Burada dikkat edilmesi gereken husus bir, satılan makine teçhizatın yatırımın bütünlüğünü bozmayacak nitelikte olması. İki, Bakanlığın izniyle bu satışın yapılması. Eğer Bakanlığın izniyle bu satış yapıldıysa, o zaman sadece hesaplayabileceğimiz katkı tutarı hesabında bu makinenin dikkate alınmaması yeterli, diğer harcamalar nedeniyle hak edilen katkı tutarlarıyla ilgili ya da kullanılan teşviklerle ilgili bir geri ödeme söz konusu olmuyor.

Yatırım tamamlandığında gerçekleşen yatırım harcamalarının toplamı, teşvik belgesinde yer alan sabit yatırım tutarının üzerinde olabiliyor. Böyle bir durumda tabii ki kapanışta bu harcamalar tekrar belgeye işlenebiliyor. Burada bir sakınca yok. Ancak, sabit yatırım tutarından daha düşük bir tutarda yatırım yapılması durumunda ne olacak? Ona dikkat etmek lazım. Burada tabii şöyle bir sınırlama var. Diyelim ki, sizin teşvik belgesi kapsamında yapılması gereken mevzuata göre asgari yatırım tutarı diyelim ki 10 milyon olsun. Teşvik belgemizdeki toplam yapacağımız yatırım harcaması da 20 milyon olsun. Şimdi ben 20 milyon harcama yapmayıp, 15 milyon harcamada kalırsam, asgari tutarın üzerinde olduğu için 10 milyonun herhangi bir sıkıntı yok. Sadece 15 milyonluk harcamayla ilgili katkı tutarı kullanabilirim. Ama 10 milyonun altında gerçekleşirse harcama tutarı, o zaman o 10 milyona ilişkin kullandığım katkı tutarlarının hepsini geri ödemem gerekir, katkı tutarları nedeniyle ya da kullandığım teşvikleri de, dolayısıyla asgari sabit yatırım tutarı o yatırımla ilgili belirlenmiş asgari sabit yatırım tutarı neyse, onu aşmamız gerekiyor.

Bina ve inşaat harcamaları biliyorsunuz teşvik belgesine konu edilebiliyor ve katkı tutarı hesabında dikkate alınabiliyor. Ama komple bir binanın satın alınması durumunda bu harcama olarak dikkate alınabilir mi? Bununla ilgili de Vergi İdaresi'nin ve Bakanlığın görüşü olumlu yönde, dolayısıyla satın almak suretiyle de bir bina satın alıyorsak kendimiz inşa etmeden ya da inşa ettirmeden, bunun yatırıma katkı tutarını da dikkate alabiliyoruz.

Yatırım harcaması zaman zaman henüz ithalat ya da satın alma olmadan buna ilişkin bir avans ödemesi söz konusu olabiliyor. Ya da tedarikçiden fatura kesilmiş oluyor ama, daha mal yurt dışında olabiliyor, ithalatı yapılmamış oluyor. Dolayısıyla bu tip harcamalar, o dönemde harcama olarak kabul edilmiyor, edilmez mi, diye tereddütler oluşuyordu. Buna verilen muktezalarda da, bir, avans ödemeleri zaten harcama sayılmaz. İki, sadece fatura olması yeterli değil, söz konusu makine teçhizatın ithalata ithalatının yapılmış olması, şirketin aktifine kayıtlı ve kullanıma hazır halde olması gerekiyor. Ancak, biz bunu indirimli Kurumlar Vergisi hesabında dikkate alabiliyoruz, görüş bu yönde.

Bir de bu geçici 31 kapsamında yeniden değerlendirme yapabiliyoruz biliyorsunuz % 2 vergi ödeyerek. Dolayısıyla bu yeniden değerlendirme yapılmış makine ve teçhizat bizim teşvik belgeli makine ve teçhizatımız olabilir. Biz nasıl yatırım kazancını bulurken sabit yatırım tutarını, toplam sabit kıymetlere bölerek buluyorduk. İşte bu hesapta yeniden değerlendirilmiş tutarın dikkate alınabileceğini belirtiyor. Ancak, katkı tutarı hesabında değerlendirilmiş tutarı dikkate alamıyoruz. Bu çok önemli, buna da açıklık getirmiş.

Evet, benim sunumum bu kadar. Şimdi bu çetrefilli bir konu, çok basit anlattığınız zaman, o basitlikte kalıyor, bir anlam ifade etmiyor, "biraz örneklere gireyim" dediğiniz zaman. İşler karışabiliyor. Kusura bakmayın o yüzden, biraz kafanızı karıştırdıysam,

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Hayır, sizinle ilgili değil de, uygulama alanı sizin kadar olmasa da, böyle bir olay var. Bunun varlığıyla ben ilk defa karşılaşıyorum. Bir başka arkadaşım hiç karşılaşmamış olabilir. Dolayısıyla da bu konuda sizinle ilgili bir hadise yok da, bizim birazcık sıkıntımız var. olay bu.

EMİN SERDAR ALTAY

Evet, anladım, ama ben birçok firmada vardır diye düşünüyorum. Yani teşvik belgesi olan firmalarda genelde vardır, o kadar da az karşılaşılan bir durum değil.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Yani karşılaşılan bir durum değil. Geçmiş dönemlerde yatırım indirimi vardı. Herkes alışmıştı, öğrenmişti, şimdi o monte edilmiş, bu da gerçekten iki bilinmeyenli denklem, bu kadar olmaz, neyse.

H. İBRAHİM AKTAN

Değerli meslektaşlarım, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Arkadaşımızın sunumu son derece güzel, hakikaten dört dörtlük bir sunum. Aslında biz bu sunuma şöyle düşündük önce, sadece bir toplantıda bunu konuşalım. Yani bir saatlik bir süre değil. 40 dakikalık bir süre değil. İki ile beş arası diyelim, bütün detaylarıyla ve örnekleriyle canlı olarak anlatarak bunu yapalım dedik. Böyle olsaydı, yapabilseydik daha verimli olacaktı. Bunu ancak böyle anlattığımız zaman, anlattıklarınız hepsi aşağı yukarı tebliğlerde olan, işte görüşler vesaire muktezalar, ama örnekler bazında bunu kaleme alıp da buraya döktüğünüz zaman çok daha verimli oluyor. Dediğiniz gibi, çok firmada var bu. Evet yani hiç olmayan firmalarımız var, ama çoğunda da var bu, dolayısıyla bunu yapmak, sayın Başkan diyor ki “iki bilinmeyenli denklem”, dört, beş bilinmeyenli denklem. X’e bir numara veriyorsun, değer veriyorsun falan, filan, dolayısıyla karmaşık bir konu, ama buna rağmen çok teşekkür ederim Serdar bey, gayet güzel sundunuz, anlattınız,

EMİN SERDAR ALTAY

Üstat şöyle bir şey de yapabiliriz bu arada, inşallah bu pandemi etkisini iyice kaybettiğinde fiziksel olarak bir arada toplanırsanız, ben size şu sözü verebilirim. Daha uzun bir sürede böyle yazarak, çizerek, örnekleri yaparak da anlatabilirim.

H. İBRAHİM AKTAN

Serdar bey pandemi bitmez bir senede onu söyleyeyim. Pandemi Nisan’da bitmez maalesef onu söyleyeyim. Dolayısıyla Nisan’da Kurumlar Vergisi beyannamesi verilecek. Daha sonra Geçici Vergiler var. Belki, biraz böyle hani bunu tek bir gündem konusu yaparak, belki bir daha sunum yapabiliriz diye düşünüyorum.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ Siz Eylül’e doğru hazırlanın Serdar bey.

H. İBRAHİM AKTAN Eylül’ü falan boş verin, Nisan’da çünkü çok şey var. Teşekkürler, sağ olun.

EMİN SERDAR ALTAY Rica ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Serdar bey biraz soluklanın, dinlenin. Diğer arkadaşımızda sunumunu yapsın. Ondan sonra soru cevap şeklinde veya katkı sunmak isteyen arkadaşlar varsa, onlara da söz verelim.

EMİN DERDAR ALTAY

Sizden bir ricam olacaktı. Kusura bakmayın. Saat 5'te bir doktor randevum var rahatsız olduğum için, eğer sizce bir sakıncası olmazsa, ayrılabilirsem, ancak yetişebileceğim çünkü.

DİNLEYİCİ

O zaman sayın Başkan tek bir şey sorayım. Bizim biliyorsunuz yatırım indirimlerinden istifade edebilmek için, Yeminli Mali Müşavir raporu gerekiyor. Bu çetrefilli konuda Yeminli Mali Müşavir raporu yok, benim bildiğim bu. Yani bunu temin edebilirsek hem bize bir iş olur, hem de mükellef için ve vergi daireleri için de bir kolaylık olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ

Biz Bakanlığa bu konuyu ilettik, “düşünebileceklerini” ifade ettiler. Ama olacak demek değildir yani. Sadece bunu sorun olarak ilettik biz.

DİNLEYİCİ

Serdar bey çok önemli bilgiler verdiniz, ben de “geçmiş olsun” diyorum size, doktora gidecekmişsiniz. Böyle bir toplantı için de Yeminli Odamıza da teşekkür ediyorum.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ

Teşekkür ederiz. O zaman Serdar bey böyle bir, iki dakikalık veya en fazla beş dakikalık hem nefes alsın, soru sormak isteyenlere de söz hakkı verelim. Hidayet KÜÇÜK bey, buyurun Hidayet bey. Hamit bey size söz vermiştik, ama duymadınız herhalde, “doktora gideceğim” diyor.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Peki, uzun bir soru değil bu. Teşvik belgeleri çok çeşitli olduğu için, sektörel bazda da çok çeşitli teşvikler olduğu için, bu konu çok lazım.

Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ Teşekkürler, biz teşekkür ederiz. Evet, Hidayet bey

HİDAYET KÜÇÜK

Üstadım öncelikle Oda Yönetimi'ne ve zatıalınıza sunumu için Mustafa beye ve Serdar ALTAY meslektaşına çok teşekkür ederim. Doyurucu bir sunum oldu. Benim yaşadığım bir olay nedeniyle, bir soru soracağım.

Teşvik belgesi ilk alındığında, tevsii yatırım olarak alınıp, sonra da tadil edildi ve buna komple yeni yatırım yapıldı. Ben bunu nasıl anlamalıyım?

EMİN SERDAR ALTAY Peki, oranlarda bir değişiklik oldu mu?

HİDAYET KÜÇÜK

Oranlarda herhangi bir değişiklik olmadı. Sadece Cumhurbaşkanlığı Kararındaki o ilaveler yapıldı, o kadar.

EMİN SERDAR ALTAY

Yani orada bir sıkıntının olacağını düşünmüyorum. Şimdi normalde tevsii yatırımlarda şöyle bir ifade var kanunda diyor ki “tevsii yatırımda eğer kazancı ayrı bir şekilde tespit edemiyorsan, bu oranlama şekliyle teşvik edebilirsin” diyor. Orada sadece “tevsii yatırım” ifadesi geçiyor. Buradan şu anlaşılıyor, sanki komple yeni yatırım olursa, sen fiilen o kazancı hesaplayabilmelisin, oranlamayı kullanmamalısın, gibi bir anlam çıkabiliyor. Ama baktığımızda bazı yatırım cinslerinde, eğer yüzde yüzden fazla kapasite artışı olursa, onun da bir komple yeni yatırım olarak adlandırılması gerektiği durumlar oluyor. Dolayısıyla bu “komple yeni yatırım” demek, firmanın bütün kazancının o yatırımdan geldiği anlamına gelmiyor. Dolayısıyla siz normal tevsii yatırım, isminin tevsii yatırım olduğu dönemde nasıl bir hesaplama yapmanız gerekiyorsa, o tadil edilen belgede de aynı şekilde de devam edebilirsiniz.

HİDAYET KÜÇÜK

Aynı yıl içerisinde yapılmış, dolayısıyla tadil edildiği şekliyle uygulamaya devam edileceğinin doğru olduğunu düşünüyorum.

EMİN SERDAR ALTAY Evet, evet aynen.

HİDAYET KÜÇÜK Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ Yeşim ERTUĞRUL, buyurun Yeşim hanım.

YEŞİM ERTUĞRUL

Teşekkür ederim. Sözü çok uzatmadan somut bir sorum için söz aldım. Öncelikle emeği geçen herkese teşekkür edeyim. Benim olayım da, bir önceki sorunun tam tersi. İlk yatırım teşvik belgesi, komple yeni yatırım, yeni bir fabrika inŐası. Yatırım biter bitmez müteakiben hemen ikinci bir teşvik belgesiyle modernizasyon adı altında ikinci bir teşvik belgesi alıyor aynı fabrika binası için, bunu nasıl değerlendirmemizi önerirsiniz?

EMİN SERDAR ALTAY Birisi zaten ilk yatırım bitmiŐ değil mi?

YEŞİM ERTUĞRUL Biter, bitmez, ara boşluk bırakmaksızın modernizasyon alınmış.

EMİN SERDAR ALTAY

Sorun değil. Şimdi biten teşvik belgesinin artık işletme döneminde olduğunu düşünmemiz gerekiyor o harcamalarla ilgili kısmı. Yeni alınan belgeyi de yatırım döneminde düşünmemiz gerekiyor. Dolayısıyla hesaplama yaparken biz kazancımızı, aslında bu iki teşvik belgesine göre ayrıŐtıracadıđız. İşte ilk teşvik belgesine ticari kazancın bir kısım Şu kadar, ikinci teşvik belgesine bu kadar ve kalanı da diğer şeklinde, her bir kazancı da kendi oranını uygulayarak yola devam edeceğiz. Diğer kazançlara ise, o ikinci teşvik belgesi henüz daha yatırım döneminde olduğu için, diğer kazançlara o ikinci teşvik belgesinin katkı tutarını kullanabiliriz.

YEŞİM ERTUĞRUL

Anladım, ikinciye tevsii olarak alacağız zaten. Birinciyi komple yeni yatırım olarak, peki çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN BAYRAM TURANŐIFTŐİ Son Serdar UYSAL, buyuran Serdar bey.

SERDAR UYSAL

Teşekkür ederim Başkanım, Serdar üstadıma da çok teşekkür ederim. Ben Şöyle bir soru sormak istiyorum.

Aynı anda tevsii yatırım ve komple yatırım olduğunu farz edelim. Tevsii yatırımında hesaplamasını yapamadık, oranladık bilançoyla, bir tutar çıktı. Fakat diğer faaliyetimizdeki kalan tutarı diğer teŐvikteki, diğer faaliyetlerden gelir kapsamında değerlendirip, onu da teşvik kapsamına sokabilir miyiz?

Teşekkür ederim, saygılarımla.

EMİN SERDAR ALTAY

Yani tevsi yatırımın kazancını ayrıştırdım diyorsunuz, tamamen hepsini diğer mi kabul edebilir miyim? Diyorsunuz.

SERDAR UYSAL

Yok, iki tane teşvikim var diyelim üstadım. Biri tevsi yatırım, tevsi yatırımı da ayrıştıramadım, bilanço üzerine göre oranladım, rakam çıktı. Diğer teşvikimde de bir başka teşvikim var ve gelirim yok. O tevsi yatırım sonucunda kalan tutarı diğer yatırımdan, diğer olarak yapabilir miyim? Onu soruyorum.

EMİN SERDAR ALTAY

Tabii yani, eğer kazancınız yoksa o komple yeni yatırımla ilgili, dolayısıyla tevsi için ayrıştırdığınızın sonrasında kalan tutarın hepsi aslında diğer faaliyetlerden elde edilen gelir olmalı, dolayısıyla yapabilirsiniz.

SERDAR UYSAL Çok teşekkür ederim, saygılarımla.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Serdar bey gerçekten çok teşekkür ederiz. İnşallah fiziki ortamda da müsait olduğu zaman, sizi en geniş zamanda Odamıza bekliyoruz, bunun tekrarını diliyoruz sizden.

EMİN SERDAR ALTAY Tabii ki, tabii ki, memnuniyetle, çok teşekkürler herkese iyi günler.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ Yürekten teşekkür ediyorlar bakın buradaki hazirun.

EMİN SERDAR ALTAY Bende tüm yüreğimle teşekkür ediyorum. Sağ olun, iyi akşamlar.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Evet sevgili arkadaşlar şimdi geldik son konuşmacımıza, aşağı yukarı 900 bin mükellefi ilgilendiren, önümüzdeki ay Kurumlar Vergisi Beyannamesi var. Bu beyannamelerin ileride doğması gereken herhangi hata veya mağduriyete yol açmamak adına bu konularla ilgili bizlere arkadaşım Yeminli Mali Müşavir Durmuş YILDIRAN bilgi verecek, buyurun Durmuş bey söz sizin.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Sayın Başkan, bu yatırımla ilgili hazır sıcağı sıcağına bir küçük tespit yapabilir miyim?

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ Soru cevap şeklinde daha sonra sorarsınız Hüsni bey.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ Peki, oldu, tamam, teşekkür ederim.

DURMUŞ YILDIRAN

Saygıdeğer üstatlarım, sevgili meslektaşlarım, değerli konuklar hepinizi saygıyla selamlayıp, sunumuma başlıyorum. Sunumun konusu, Yıllık Kurumlar Vergisi Beyannamesinde göz önünde bulundurulması gereken bazı hususları tekrar hatırlatmaktan ibaret olacaktır,

Beyanname verildikten sonra düzeltme beyannamesi verilebiliyor. Ancak, düzeltme beyannamesi verileceği veya verilmeyeceği konuları Maliye Bakanlığı'nın vermiş olduğu muktezalarda, değişik muktezalarda sorunlar yaşanıyor. Zamanında verilmeyen Kurumlar Vergisi beyannamesinde eksik veya yanlış gösterilen hususlarda sorunlar yaşanabiliyor. Bu sorunların yaşanmaması adına, Kurumlar Vergisi beyannamesi hazırlanmadan daha işin başında neler yapılması gerektiğini kısaca hatırlatacağım. Bu hatırlatma, beyannamede gösterilmesi gereken bütün hususları kapsamıyor elbette ama, önemli konuları kapsıyor. Şimdi bu konuların üzerinden kısaca geçelim.

Beyanname hazırlanmadan önce, beyannameye gelen bir rakam var, bu da "ticari kar". Bu ticari karın tespiti ise, Kurumlar Vergisi Kanunu madde 6'da Gelir Vergisi Kanununa atıfta yapıyor. Gelir vergisi Kanununa göre ticari kazancın tespitiyle ilgili olarak, "ona göre tespit edilir" diyor Kurumlar Vergisi Kanunu.

Gelir Vergisi Kanununa baktığımızda, Gelir Vergisi Kanunu 40'ıncı maddede "ticari kazancın elde edilmesi için işle ilgili kabul edilecek giderler belirlenmiş. 41'de de bildiğiniz gibi, kanuni olarak işle ilgili gider olsa bile, vergi kanunlarının uygulanması bakımından gider kabul edilmeyen bazı harcamalar belirlenmiştir. Dolayısıyla Kurumlar Vergisi matrahı belirlenmeden önce, beyannamedeki kontrolleri yapmadan önce, evveliyatına mizan üzerinden, kayıtlar üzerinden, bir kere bu matrah doğru mu diye bir bakmakta fayda var. Bunu tavsiye ediyorum.

Bu matrahın doğruluğunu da, biliyorsunuz ticari kazançta iki ilke belirliyor "tahakkuk esası" ve "dönemsellik ilkesi", bu iki ilkeyi gözönünde bulundurmanız lazım.

Tahakkuk esası, gelir veya giderin miktar veya mahiyet olarak kesinleşmiş olmasını ifade ediyor.

Dönemsellik ilkesi de, bildiğiniz gibi kesinleşen gelir veya giderin o döneme ait olup, olmadığını belirliyor, o döneme ait olmasını ifade ediyor.

Bu kontrolleri yaptıktan sonra geliyoruz Kurumlar Vergisi Kanununa baktığımızda, Gelir Vergisi Kanununda belirlenen giderlere ilave olarak, 6'ncı maddesinde, 8'inci maddesinde ilave olarak Kurumlar Vergisi matrahından düşülebilecek giderler belirlenmiş. Bunlar “menkul kıymet ihraç giderleri”, “kuruluş örgütlenme giderleri” bu doğrudan gider yazılabileceği gibi, ihtiyari olarak da aktifleştirilip amortisman yoluyla giderleştirilebiliyor.

“Sermayesi paylara bölünmüş şirketlerde kâr payı”, “genel kurul toplantı, birleşme, devir, bölünme giderleri”, “katılım bankalarına da ödenen kar payları” ve bir de “sigorta şirketlerinde sözleşmelerden doğan ve devam eden yükümlülükler”. Bunlar da Kurumlar Vergisi Kanununda kurum kazancının tespitinde “düşülebilir indirim gideri” olarak yazılabileceği, gider olarak yazılabileceği belirlenmiştir.

Beyan edilecek kurumlar vergisi beyannamesinin Nisan ayında verileceğini Yönetim Kurulu Üyemiz İbrahim bey belirtmiş oldu az önce, ben de tekrarlamış olayım. 2021 yılı Kurumlar Vergisi oranı % 25 olarak uygulandığını hatırlatalım. Bunu hatırlattıktan sonra kısaca bazı hatırlatmaları konu başlıkları itibariyle yapalım.

İlk olarak beyannamelerde, geçmiş yıl zararlarının gösterilip, gösterilmediğine bakmamız lazım. Eğer geçmiş yıl zararları gösterilmezse, unutulursa, yeri gelince bunu anlatacağız, biraz üzerinde duracağız. Maliye Bakanlığı hem daha sonra düzeltme beyannamesi yapabilirsin” diyen görüşleri de var. “düzeltemezsin” görüş diyen görüşleri de var. Bunları hatırlatacağız, kısaca gireceğiz.

Gelir tablosunda yer alan iştirak kazançları, taşınmaz satış kazancının beyan edilip, edilmediğini kontrol etmeliyiz.

Enflasyon düzeltme farklarının bu geçmişten gelen, bekleyen hesaplar olduğu için, gözden kaçabilir. Sermayeye ilave dışında çekilip, çekilmediğine bakmamız lazım.

Varsa emisyon prim gelirlerinin beyanı kazanca dahil edilip, edilmediğine bakmamız lazım.

Varsa yenileme fonunun süresine dikkat etmemiz lazım. Bunlarda geçmişten geldiği için zaman zaman unutulabilen kalemler.

Ödenmemiş SSK primlerinin varsa kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınıp, alınmadığına bakmamız lazım.

Ve binek otomobillerinin alış, amortismanı ve giderleri, bildiğimiz gider kısıtlamasının yapılıp, yapılmadığına bakmamız lazım. Bu tebliğde gerekli açıklamalar var, burada girmiyorum.

Ve bu yıl uygulanmaya başlanan finansman gider kısıtlaması var. Bunun yapılıp, yapılmadığına bakmamız lazım. Bu biliyorsunuz 6322 Sayılı Kanunla 41'inci maddeye eklendi, az önce söylediğimiz Gelir Vergisi Kanununda. Kurumlar Vergisi Kanunu için de geçerli.

01.01.2021'den tarihinden itibaren uygulanmak üzere diye yayınlandı kanun. Yayınlandığı tarihten geriye doğru ilk Geçici Vergi döneminde uygulanacağı belirtildi. İlk Geçici Vergi döneminde uygulanmasının, geriye doğru uygulanmasının hukuken tartışılıyor iken, artık geriye doğru değil, Kurumlar Vergisi beyannamesinde geri kalmadığı için, uygulanması gerektiği yönünde düşünüyorum. Bu oran Cumhurbaşkanı'na kanunla % 10'a kadar belirleme yetkisi vermiştir. Cumhurbaşkanı bu yetkiyi kullanmıştır. Bu yetki % 10 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla işletmede yabancı kaynakların öz kaynakları aşan kısma isabet eden tutarlara ait, borçlanmalara ait, yabancı kaynaklara ait faiz, kur fark, komisyon, kâr payı, vade farkı ve benzeri adlarla diyor tebliğ, kanun. Bütün giderlerde % 10 kısıtlama yapılacak ve kanunen kabul edilmeyen gider yazılacak.

Bunun istisnası sadece, yatırımın maliyetine bu öz kaynaklardan oluşan giderler, yatırımın maliyetine atıldığı takdirde, Kurumlar Vergisi Kanunu 18 Tebliğde gider kısıtlamasına tabi olmayacak.

Bunun dışında ilave edecek olursak kısaca, geçmiş dönemlerde çıkan Af Kanunları var. Çok sıklıkla, beş yıllık dönem içerisinde var bu kanunlar, bunlarda yapılan kanunen kabul edilmeyen giderlerin devreden zararlara veya başka yanlış hesaplara kaydı ve ileride mağduriyet doğmaması için unların kontrolünde fayda vardır.

İstisna kazançların beyannameye eklenmesi gereken belgeleri varsa eklenmeli veya daha sonra yasal süresi içerisinde verilmelidir. Bunların takibi yapılmalıdır.

Yıllara sâri inşaat işinde, inşaatın bittiği yılın kazancın beyan edilmesi gereken yılın doğru tespiti yapılması dikkat edilmelidir. Ona özen gösterilmelidir.

Ödenmeyen Geçici Vergi olması halinde mahsup yapılıp yapılmadığının bakılmasını ve kontrolünü öneriyoruz.

Bağış ve yardımlar, bu pek çok şirkette karşımıza çıkıyor. Bunların beyannamede gösterilip gösterilmediğine bakmamız lazım, kontrol etmemiz lazım.

Kesinti yoluyla ödenen vergiler varsa, bu ödenen vergilerin mahsubunun yapılıp yapılmadığına bakmamız lazım. Kesinti yoluyla ödenen vergi varsa bile, mahsup

yapılacak kesinti yoluyla ödenen verginin beyan edilen kazançla ilişkili olmasına dikkat etmeliyiz. Tabii buradan net tutarlar, brüt tutarlar yazılacak. Onları detaylandırmıyorum, onu meslektaşlarımız biliyorlar, biliniyor konu.

Şimdi bu kadar dikkatle kontrolden sonra, elbette başka konular da olabilir ama, ana hatlarıyla belirteceğim. Beyannamelerde yapılacak indirimler, istisnalar geliyor bu kontrollerden sonra. beyannamede bir rakam oluşacak.

Beyannamede mali kar varsa, indirim istisnaları olacak. Kar yoksa, zarar varsa bile, yazılması gereken indirim istisnalar var. Bu konulara dikkatinizi çekeceğim ben bundan sonraki sunumumun devamında.

“beyannamedeki sıralamaya göre” diyor 6 No.lu Sirküler. Bu konuda Kurumlar Vergisi beyannamesi düzenlenmesi konusunda en detaylı açıklamalar, Kurumlar Vergisi Kanununa göre çıkarılan sirkülerde belirlenen, 6 No.lu Sirkülerle. Sirküler çok detaylı açıklamalar yapılmış. Ancak, daha sonra Maliye Bakanlığı hemen hemen her yıl Kurumlar Vergisi Beyannamelerinde kanundan aldığı yetkiyle şekil, usul olarak düzenleme yetkisini kullanarak ve internet üzerinden de, GİB sitesi üzerinden de duyurular yaparak beyannameleri güncelliyor. Güncellemeler yapıyor günün şartlarına göre. Sirkülerden sonraki güncellemelere de dikkat ederek, bu beyannameleri kontrol etmemiz lazım.

“Buradaki sıralamaya göre” dediğine göre, bu beyannamedeki mahsuplarında bu sıralamaya göre yapılması gerektiğini, şimdi bu sıralamaya göre öncelikle geçmiş yıl zararlarını, mahsubunu koyuyor Maliye Bakanlığı. Geçmiş yıl zararlarının, kar varsa tabii ki, geçmiş yıl zararlarının kar olması halinde mahsup edilebilecek.

Zarar mahsubu Madde 9’da, bunu biraz açalım. Zararların mahsubu konusunu az önce bahsetmiştim kısaca. Ticari faaliyetlerden doğan ve her yıla ilişkin tutarların ayrı ayrı gösterilmesi gereken, varsa son beş yıla ait tutarlar beyan edilen kurum kazancından indirilmesi unutulmamalıdır.

Beyannameler düzenlenmesinde eklerinin ve belgelerin sunulması, beyannamede zaten “ekleri” bölümünde doldurulması istenen bölümlerde bu istenen belgeler gösteriliyor.

Bu indirimler yapıldıktan sonra, beyannamede gösterilmemesi halinde Maliye Bakanlığı’nın daha sonra zarar mahsubu konusunda, düzeltme beyannamesi verilip, verilemeyeceği konusunda çelişkili ve değişik muktezaları var.

Bunlardan birisi, 2010 yılında 10’uncu ayda vermiş olduğu 2-19 Sayılı Özelgede, “zaman aşımı süresinde beyannamelerin düzeltilmesi, beyannamede gösterilmeyen geçmiş yıl zararlarının zaman aşımı süresinde mahsup edilebileceği” diye görüş vermiş iken, 11.05.2011 tarih 493 Sayılı Özelgede olayı anlattıktan sonra “beyannamesinde

düzeltilmesi yoluyla indirim konusu yapılması mümkün değildir". Yani geçmişe yönelik 2016 yılı zararını göstermedin, 2017 yılı Kurumlar Vergisi beyannamesini vereceksiniz. "2016'da göstermediğim zararı, düzeltmeyle gösterip, 2017 yılında mahsup edebilir miyim" diye verilen, sorulan özelge talebine "yapılması mümkün değildir" diye görüş vermiştir.

Akabinde bir yıl sonra, 09.06.2011 tarihinde 679 Sayılı Özelgede, aynı diğer özelgenin tersi "2014 yılı zararının bu beyannamede gösterilmesi halinde" diyor, yani "beyannameyi düzelterek gösterilmesi halinde, 2016 yılı Kurumlar Vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılmasında herhangi bir sakınca yoktur" diye tekrar bir görüş veriyor.

Buradan da anlaşılıyor ki sevgili meslektaşlarım, üstatlarım Maliye Bakanlığı burada duruma göre, özelgedeki talep formuna göre, yani beyannamedeki düzeltme hakkını kısıtlayıcı görüşler verebiliyor. Sorunlar yaşanabiliyor. Yargı ne diyor bu konuda? Yargı da Maliye Bakanlığı'nın ilk muktezasında olduğu gibi, genel olarak yargı kararları bu yönde "beş yıllık zaman içerisinde düzeltilebilir" diyor.

Ancak, durum böyle iken yargı safhasına taşımamak ve kurum firmayı da İdare'yle tartışılır hale ve inceleme safhasına taşımamak için, hak kaybı yaşatmamak için, kurum geçmiş yıl zararlarını beyannamede gösterilmesine özen gösterilmesi önemlidir.

Bunun dışında, Kurumlar Vergisi Kanununda vergisiz bölünme olarak devir ve tam bölünmelerde zarar mahsubuyla ilgili düzenlemeler var, kısacada onlardan bahsedeyim.

Son beş yıl için Kurumlar Vergisi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş olması, Devredilen kurum faaliyetine, devir veya bölünmenin meydana geldiği hesap döneminden itibaren baş yıl süreyle devredilmemesi, Ve beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla birleşme ve devir halinde de zarar mahsubu yapılabilir.

Türkiye'de Kurumlar Vergisinden istisna edilen kazançlarla ilgili olarak olanlar hariç olmak üzere, beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla yine yurtdışı faaliyetlerinden doğan zararlarla, bu faaliyette bulunan ülkenin vergi kanunlarına göre beyan edilen vergi matrahını zarar dahil, her yıl o ülke mevzuatına göre, denetim yetkisi almış bir denetim şirketinin rapora bağlanması, bu raporun ilgili ülkenin makamlarınca onaylanması şartıyla mahsup yapılabilir.

Türkiye'de indirim konusu zararın, ilgili ülkede de mahsup edilmesi veya gider yazılması halinde, Türkiye'de beyannameye dahil edilecek yurtdışı kazanç mahsup veya gider yazılmadan önceki tutarın esas alınacağı, yani "mükerrer bir mahsup

yaptırmam” diyor Maliye Bakanlığı. Bu uygulama yurtdışı zararların veya mahsubu da bu şekilde.

Yatırım indirimini meslektaşlarımız, üstatlarımızın anlattığı, biraz önce anlatılan konuya ilave olarak kısaca bahsedecek olursak, biliyorsunuz 2006 yılında Maliye Bakanlığı yatırım indirimini kaldırdı. 2008 yılına kadar geçici olarak uygulanabileceği düzenlemesini getirdi. 2008 yılına kadar uygulanacak fonu da yargıya, Anayasa Mahkemesi’ne kadar taşıdı. Anayasa Mahkemesi’nin 2015 yılında vermiş olduğu 2010/95 Sayılı Kararıyla “böyle bir sınırlama yapamazsın” diye bu hükmü iptal etmiş olması nedeniyle, geçmişten gelen yatırım indirimi varsa kullanılmayan, bu yatırım indirimleri de tebliğlerde açıklandığı şekilde mahsup edilebilecek.

Şimdi, “bundan sonra zarar olsa dahi beyan edilmesi gereken istisna indirimler” demiştim, burası önemli. Bazı meslektaşlarımız “zarar nasıl olsa” diye gözardı edebiliyorlar. Bu konuda çok hata oluyor. Zarar da olsa, bu istisnalar zarar artırıcı etkisi olması nedeniyle, yani gelecek yıllarda kar beyan edilmesi halinde indirimi mümkün olduğundan, bunların beyannamede gösterilmesinin önemini belirtmek istiyorum.

Birincisi, Kurumlar Vergisi Kanunu 5/1-e’de sayılan kazanç ve iratlar. Bunun en az biliyorsunuz bazı şartları var. Bu % 50’ye indirildi gayrimenkuller için. İştirak kazançları % 75. Bunun şartlarını bildiğiniz gibi, iki yıl tam aktifte tutulacak. İstisnası yapıldığı dönemde, istisnanın satışı yapıldığı dönemde uygulayacak, bedeli tahsil edilecek. Nakit giriş olacak işletmeye, istisnada beyan edilen kazancın beyanı tarihe kadar, pasifte özel bir fon hesabında tutulacak. Bu fon hesabında tutulmaması konusunda bile çok ihtilaf yaşandığını belirtmek isterim.

İştiraklerin veya gayrimenkullerin satışından zarar olması halinde, zarar mahsubunu Maliye Bakanlığı yine istisnanın uygulandığı % 50, % 75 oranıyla sınırlandırıyor, “tamamını zarar yazılamaz” diye görüş veriyor, bunu da belirtmiş olalım. Ve son olarak 7338 Sayılı Kanunla ağır vergi cezası getirdi bildiğiniz gibi.

Burada iştirak kazancı istisnası varsa, bu konuda yeminli raporu verilmesi zorunluluğu var. Tam tasdik raporu varsa, tam tasdik raporunda bahsedilirse, zorunlu değil. Ancak, böyle bir şey yoksa mutlaka YMM raporu verilmesi gerekiyor. Yeminli raporu verilmezse hem istisnadan faydalanılmıyor, hem de bu istisnadan faydalanmadan önce de bir 50 bin liralık özel usulsüzlük ezası getirilmişti. Bunu hatırlatmış olalım.

Bunun dışında serbest bölgelerde elde edilmiş olan kazançlar var. Bunun beyannamede kontrolünün yapılması gerekiyor.

Teknoloji geliştirme bölgelerinde elde edilen kazançların var.

TUGS istisnası var, Türkiye Uluslararası Gemi Sicili istisnası.

Diğer özel kanunlarında varsa geçmişten gelen diye bir kanun var halen uygulanan. Şimdi mesela yatırım indirimi bu konuda devam eden bir örnektir. Bunlara dikkat edeceğiz.

Bir de diğer indirimler var. diğer indirimler “Ar-Ge indirimleri” diye başlayabiliriz. Beyannamedeki sıraya göre gidin burada. Matrahın yetersiz olması nedeniyle yapılmayan indirimler sonraki yıla devrediyor bunu belirmiş olalım.

Şimdi Ar-Ge hibeleriyle ilgili, biliyorsunuz yıl sonundan itibaren, yıl sonundan sonra TÜBİTAK hibeleri geç gelebiliyor. Yani ne oluyor? Hesap dönemi kapandı, beyanname de verildi. Bu durumda Maliye Bakanlığı bir özalgede konuyu açıklığa kavuşturmuş. Bu özalgeden kısaca şöyle bahsedebiliriz, 2011 yılında verilen 70/40 sayılı özalg. “TÜBİTAK tarafından verilecek olan destek tutarlarının verildiği tarihte bir özel fon hesabına alınması” hangi tarihte verdiyse alınması, Bu hesapta yer alan tutarların kurum kazançlarına dahil edilmemesi ve bu tutardan yapılan Ar-Ge harcamalarının, Ar-Ge indirimine konu edilmemesi gerekmektedir.

TÜBİTAK tarafından hibe edilen verilecek destek tutarlarının ilgili yılın Kurumlar Vergisi beyannameşi verme süresi geçmeden belirlenmesi halinde, hibe tutarını aşan Ar-Ge harcamalarını, Ar-Ge indirimine konu edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Üç, hibe olarak verilen destek tutarının ilgili yılın Kurumlar Vergisi beyannameşi verme süresi geçtikten sonra belirlenmesi halinde, ki bu özalgedeki sorun buydu aslında. Bakanlık diğer o konuyla fazla açıklamış oldu. “hibe tutarını aşan Ar-Ge harcamalarının ilgili dönemde Ar-Ge indirimine konu edilmemiş olması şartıyla, ki zaten edilmemiş oluyor. “düzeltme beyannameşi verilerek Ar-Ge indirimine konu edilmesi mümkün olabilecektir” diye görüş vermiş. Bu da neyi getiriyor/ Dönemsellik ilkesi ve tahakkuk esasını getiriyor, “geçte olsa düzelt ver” diyor Maliye Bakanlığı.

Sponsorluk harcamaları, bunun % 50’si diye ayırım var. Amatör kulüplerde tamamı indirilebiliyor.

Genel ve katma bütçeli idareler, bulduğumuz kamu kurumlarına yapılan, kamuya yararlı derneklere yapılan makbuz karşılığı bağışların % 5’ine kadar indirim var. Ancak bir de genel katma bütçeli yine idarelere, fakat eğitim, sağlık, belli bölgelerde yüz yatak kapasiteli çocuk yuvası, yetiştirme yurdu bu kanunda belirtilen yatırımlara için yapılan aynı ve nakdi bağış yardımlarının tamamı indirim konusu olabiliyor.

Belirli kamu kuruluşları muafiyet tanınan vakıflarda çalışan derneklere bilimsel araştırma geliştirme için faaliyette bulunan kurum ve kuruluşlar için, Kültür ve Turizm Bakanlığı’na desteklenen işlemlerde aynı ve nakdi harcamaların tamamı.

Cumhurbaşkanlığı'nca başlatılan yardım kampanyalarına makbuz karşılığı yapılan aynı ve nakdi yardımların tamamı.

İktisadi işletmeler hariç, Kızılay'a yapılan nakdi bağış ve yardımların tamamı.

Girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlara beyan edilen gelirin % 10'u aşmayan kısmı.

Kanuni ve iş merkezi yurtdışında bulunanlara Türkiye'de verilen yurtdışında faydalanılan mimarlık, mühendis ve bunun gibi hizmetlerden dolayı elde edilen kazancın % 50'si.

Nakdi sermaye artışı nedeniyle kanunda yazılan ilgili hesap dönem sonuna kadar bankalarca ticari kredilere uygulanan ağırlıklı ortalama faiz oranının hesaplanan faizin % 50'si. Bu oran yurtdışından getirilen paralarda ayrıca belirleme yapıldı, bildiğimiz gibi % 75'i gider olarak yazılabiliyor, indirim konusu yapılabiliyor.

Faiz indiriminde şuna dikkat edeceğiz burada benim altını çizeceğim konu. Faiz indiriminden 01.07.2015 tarihinden itibaren tescili yapılan sermaye tutarına nakdi sermaye artışı yapan ve bu tarihten sonra kurulan şirketler yararlanabilmektedir.

Ortaklardan alınan borçlar nakdi sermaye artışı olarak kabul edilmemektedir. Sermaye azaltılması halinde, azaltılan tutar orantılı olarak tenzil edilecektir. Yani bir sermaye artışı yapıp, sonra sermaye azaltıcı yapıp böyle bir avantajlı durumları engellenmiştir kanunda yapılan düzenlemeyle.

Sonuç olarak Kurumlar Vergisi beyannamesini onaylanmadan önce, yukarıda az önce bu yaptığım açıklamalara ilave olarak, beyanname üzerinde matrah olması halinde mahsubu istenecek olana uyumlu mükellefler hakkında yapılacak olan % 5'lik indirimi, avantajı yazılıp, yazılmadığına bakmakta fayda var.

Beyanname eklerinin Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca belirlenen tebliğde eklerinin, yani beyannameye eklenecek belge ve kendi eklerinde istenen bilgilerin yazılıp, yazılmadığını, ilgili bölümlerin doldurulup, doldurulmadığının dikkat edilmesini öneriyorum.

Bu konuda Odamızda geçmişte yaptığımız ve şu anda ilgili olarak, zarar beyan eden bir firmada kar dağıtım tablosu doldurulmadı diye mükerrer 355'e göre usulsüzlük cezası kesildiğini belirtmiştik. Daha sonra çok geri dönüş oldu "bu konuda ne yaptınız, çözüldü mü" diye. Ben de mükellefe bu konuyu bildirdiğimde "5 bin liralık bir para için dava mı edilir, ödeyelim" deyip, kurtulduğunu hatırlıyorum. Bu nedenle benzer durumlarla karşılaşmamak için, bu beyannamenin eklerinin de istenen bilgilerin sistem

denetimi yapıldığı için, ben vergi dairesiyle görüştüğümde “üstat sıfır bile olsanız sistem bunu doldurulmuş görüyor” demişti, hatırlatmış, paylaşmış oluyorum sizlerle.

Ve son olarak bu dönem Kurumlar Vergisi beyannamesinde yer alan son üç dönemde uygulanan kur korumalı mevduattan doğan istisnanın hesaplaması biraz karışık. Biraz tartışmalı olan, tebliğde anlaşılması zor olan, ancak tebliğe uymak zorundayız.

Son dönem hızlı olduğu için, bankacıların da teşvikiyle çok sayıda yanlış istisna kullanılmış olabilir. Geçici dönemde henüz düzeltme şansımız var. özellikle % 10'luk sınırdaki kalıyorsa, düzeltme beyannamesi bile verilmez. Bu konuya da bakmalarını tavsiye ediyorum.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ

Çok teşekkür ederim kıymetli meslektaşım. Yani gayet sarıh ve verilen sürede de tamamladı. Şimdi arkadaşlar soru cevap bölümüne geldik. Öncelikle Hüsnü ERDOĞMUŞ arkadaşım, bu indirimli orana ilişkin bir düşüncesi vardı. Önce onun sorusunu alalım. Hüsnü bey buyurun.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Sayın Başkanım hemen bana söz verdiniz. Çok heyecanlandım bir anda, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ Seni seviyoruz Hüsnü bey ne olur, ne olmaz.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Eyvallah. Şimdi ben net olarak bütün arkadaşlara teşekkürler, Durmuş beye de çok teşekkürler anlatımından dolayı, ama net bir tespit yapacağım, şimdi bu yatırım indirimiyle alakalı. Yani yatırıma katkı tutarı şeklinde indirimli kurumlar vergisi uygulamasına çok uzak değilim tabii, ben de Oda'da bu konuda bazı sunumlar yaptım yatırım teşvikle alakalı platformda falan. Fakat ortada şöyle bir vaka var. Biz bunu her seferinde devamlı anlatsak da, anlaşılması o kadar zor ve karışık bir konu ki, bakın şimdi bir dolu kavramlar var. Bunları bir tekrar ederek son bir görüşe varacağım.

“yatırım katkı oranı kavramı” var. “yatırım katkı tutarı” var. “yatırımdan kaynaklanan faaliyet karı” diye anlaşılması çok zor, tespit edilmesi çok zor bir kavram var. “diğer faaliyet karı” diye bir kavram var. “yatırım dönemi kavramı” var. “işletme dönemi

kavramı” var. “yeni yatırım” var. “tevsii yatırım var, var oğlu var. Bölgesel birtakım parametreler var.

Sonuç olarak indirimli kurumlar vergisi uygulaması, akli zorlayan bir uygulamadır. Kaos bir uygulamadır. Muhasebe kayıt kurallarını zorlayan bir uygulamadır. Her an hata yapılabilecek zorlukta çok karışık bir uygulamadır. Ve süratle bu uygulamanın gözden geçirilmesi ve hatta kesin kanaatimi söylüyorum, kaldırılması şart, yani böyle bir karışık uygulama olamaz.

Şimdi bizim eski zamanlardaki yatırım indirimini düşünün. Yapmış olduğunuz bütün harcamaları belli bir hesaptan sonra teşvik belgelerinde indirebiliyorduk. Ne yapılabilir? Bölgesel farklılıklar var. Bölgesel farklılıklara göre de % 100’den başlayarak, aşağı doğru inerek, diyelim ki “öncelikli bölgeler”, Doğu Anadolu Bölgesinde % 100 yaparsınız yatırım indirimini, İstanbul’da Marmara Bölgesinde % 20 yaparsınız, % 30 yaparsınız.

Sonuç olarak, bizim aynı zamanda meslek mensupları olarak, Oda olarak da bir görüş ortaya koymamız lazım. Kesinlikle indirimli kurumlar vergisi hesaplaması şu an gerek meslek mensuplarına, gerek işverenlere, zaten bunu siz işverenlere de anlatamıyorsunuz, yani bu hesabı. Kesinlikle kaldırılmalı ve daha basit bir uygulama gündeme getirilmelidir.

Sonuç olarak yaptığımız bir tek şey var. O da Kurumlar Vergisi matrahından bir miktar tutarı indirmek. Bu tutarı bulmak, bu kadar zor olmamalı.

Çok teşekkür ederim Başkanım, tekrar saygılar sunarım.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ

Saygı bizden, bu tespitlerine katılıyorum. Zaten anlaşılması zor olduğu gibi, bunu hesap olarak da yapmak mümkün değil, çok zor, yani mümkün ama gerçekten “ben iki bilinmeyenli denklem” diyorum ama, arkadaşlar “dört bilinmeyenli”, “beş bilinmeyenli”, böyle olmaz, yani vergi kanunları birazcık da anlaşılır olması, net olması lazım. İllaki burada birazcık da tuzak gibi bir olay var. Yani sanki Maliye İdaresi incelemelerde bununla ilgili bir şey varsa, “zaten yanlıştır” ön yargılı bir şekilde matrah farkı bulmaya yönelik gibi geldi bana da birazcık. Peki ben de teşekkür ederim Hüsnü bey.

Evet buyurun Sabri bey.

SABRİ TÜMER

Evet, Hüsnü beyin fikrine katılıyorum. Bunu bir platform konusu yapıp, Odamız tarafından bir rapor haline getirilip, tartışılarak, bu raporu da yine Odamızın Başkanı tarafından imzalanarak, Ankara'ya gönderilmesinden yanayım, doğru söylüyor. Çünkü çok karmaşık, çok karışık yani.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ Doğru, doğru, o konuda söyleyecek bir şey yok.

SABRİ TÜMER Bunu ilk günlerde platform konusu yapalım.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ Evet, bundan sonra gündemimizde bu olsun. Buyurun.

H. İBRAHİM AKTAN

Değerli arkadaşlar benim de bir tavsiyem var. Durmuş arkadaşına çok teşekkür ediyorum, gayet güzel sunumu yaptı. Dikkat edilmesi gereken hususları gayet güzel bir şekilde bizlere hatırlattı, teşekkür ediyorum bunun için.

Şimdi ben 35 senedir özel sektörde bu işi yapıyorum. Kurumlar Vergisi beyannamesi verilmeden önce, hatta bizim sisteme gelecek olursak, 4'üncü Geçici Vergi döneminde özellikle, daha önce de olmak kaydıyla, 4'üncü Geçici Vergi döneminde bizim Yeminli Mali Müşavirlerin bir vergi hesaplaması yapması gerekir. Daha kurumlar vergisi beyannamesi yok gündemde. Nisan ayı daha gelmedi. 4'üncü Geçici Vergi dönemini veriyoruz.

Eğer bir mükellefte sayın Durmuş'un anlattığı gibi, birçok indirim, istisna vesaire falan varsa, Yeminli Mali Müşavir arkadaşlarımızın yapması gereken, bir vergi hesabı yapmaları lazım önce, yani "ticari kar", "ilaveler", "kanunen kabul edilmeyen giderler", onlar, bunlar vesaire.

İndirimler, saydı işte Durmuş arkadaşımız, o indirimleri birebir yerinde görüp, belgelerini görüp, o belgelere göre, hakikaten ne kadar indirilmesi gerekiyor, indirilmesi gerekip, gerekmediğini, örneğin bağış ve yardımlar var. Biliyorsunuz bazı bağış ve yardımlar sınırlıdır, kurum kazancının belli bir oranıdır, bazıları sınırsızdır. Ama bunların belgeleri gerekiyor. Eğer bir Yeminli Mali Müşavir arkadaşımız onları önüne alıp, bakmaz ise eğer, o belgeleri incelemez ise, "biz vakfa bağış yapmıştık", "bu derneğe bağış yapmıştık", işte falan diye önünüze koymazsanız, inanır mısınız hata yapıyorsunuz.

Kurumlar Vergisi beyannamesi de veriliyor, belki daha sonra, ya incelemelerde ortaya çıkıyor, ya siz sonradan fark edebiliyorsunuz ve hata yapılmış oluyor, yani şu veya bu şekilde. Bir de şimdi böyle bir hata olduğu zaman haklı olarak yani, bunlara hep şahit

oluyoruz, duyuyoruz da, mükellef şöyle diyor “bizim Yeminli Mali Müşavir vardı, arkadaş o yaptı, ben ne bileyim” falan diyor. Hani diyor ya, hakikaten biz, doğru teknik olarak biziz.

Düşünün mesela, Geçici Vergi üzerinden de ödenmiş olan Geçici Vergiden değil mi, beyan ödeme Geçici Vergilerin mahsubu, ödenmemişlerin mahsup edildiğini gördük. Efendim, mahsup işlemi yapıyor Katma Değer Vergi iadelerinden dolayı, ben böyle bir hata yaptım, onu söyleyeyim. Rapor yazıyorum, ufak bir hata yaptım, “mahsup” diye yapmışız biliyorum, evet mahsup dilekçesi var. Mahsup fişini almamışım. Vergi dairesinden almamışım. Ufak bir rakama mesela mahsup etmişim. Demek ki, o 4’üncü Geçici Vergi döneminde veya Kurumlar Vergisi beyannamesin girmeden önce mutlaka Yeminli Mali Müşavir arkadaşlarımızın tam tasdikini yaptığı firmaların vergi hesabını yapmaları lazım. İlave ve indirimler neyse, onların belgelerini de fiilen görüp, çalışma dosyasına koymasına lazım.

Ben de bunu Durmuş arkadaşımızın tavsiyelerine ilave bir tavsiye olarak meslektaşlarıma sunmak istiyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ

Teşekkürler üstat, sağ olun. Söz almak isteyen, katkı sunmak isteyen arkadaşlarımız varsa söz verebilirim. Buyurun üstadım.

ZAFER ALTINTAŞ

Sayın Başkan ben de ufak bir şey sormak veya ufak bir katkı yapmak istiyorum. Şimdi bu indirimli Kurumlar Vergisi diyoruz da, karışık olan bu mekanizma, çok karışık olduğunu söylüyorlar. Sonuçta şunu merak ediyorlar. Biz raporu yazarken, bu imkânı da araştıralım varsa imkânı, nedir o? Yani kaç kurum indirimli kurumlar vergisinden faydalanıyor? Ve bütçeye bunun katkısı nedir? Mükelleflere faydası nedir? Bu rakamları bir görelim, yani bu kadar karışık hesaplama için değer mi? Hani “kaldırılsın” diye önerdi ya arkadaşımız, hakikaten ne kadar bir katkı sağlıyor? Bunu görmemiz mümkün mü? Bu raporu yazarken Ankara’dan bilgi almak mümkün mü?

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ

Zor, belki Gelir İdaresi’yle görüşmek lazım, oradan bilgi alınabilir belki. Evet, Serdar UYSAL buyurun.

SERDAR UYSAL

Başkanım çok teşekkür ederim. Sunumla alakalı ufak bir katkı yapıp, bir sorum var onu sormak istiyorum. Bu geçmiş yıl zararlarıyla ilgili olarak söz konusu belgelere

baktığımızda, beyannamede bir zarar var ise, bu beyannameyi düzeltmeye izin veriyor. Fakat kar olduğu zaman izin vermediği gözüküyor.

İstisna kazançlarla ilgili YMM raporlarında ise, bir sınırlama söz konusu. 2021 yılında 483 bin liraydı bildiğim kadarıyla.

Bir de bu hizmet ihracatı kapsamında bahsettiğimiz o “ğ” maddesinde %50 indirim yapıyoruz ama, burada kazanç olması gerekiyor, onu belirtmek istedim.

Benim sorum ise üstadım şöyle, uygulamada işte günlük firmalarında ya da vize işlemleri yapan firmaların dekont kullanarak bir gideri aktardıklarını görüyoruz. Bu dekontların muhasebeye kayıt aşamasında ne gibi bir etkisi var? Bunlar muhasebeye işlenmesi gerekir mi? Onu soracaktım size kısaca. Yani şöyle söyleyeyim, bir vize firması, sizin vize işleminizi yapıyor, kendi komisyonunu fatura kesiyor, fakat orada ödenen bir harç var, bunun faturasını da göstermiyor. Doğru bir uygulama mıdır? Onu merak ediyorum.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ Biz teşekkür ederiz. Evet sayın Emsal ÖZCAN buyurun.

EMSAL ÖZCAN

Değerli Başkanım öncelikle böyle bir sunum hazırladığınız için, ben sunumu yapan değerli arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Herkese saygı ve sevgilerimi iletiyorum. Ben sadece bir konuyu hatırlatma bakımından söz aldım. Durmuş beyin gündeme getirdiği uyumlu mükelleflerin vergi indirimi, kalan vergi indirimi beyannamelerde gözüküyor. Özellikle 2020 yılında kalan vergi indirimlerinin mahsup talebi Nisan'ın sonuna kadar takip eden bir yıl içerisinde mahsup talebinde bulunmaları gerekiyor. Bunu İnternet Vergi Dairesi'nden mükelleflerin girerek mahsup talebinde bulunmaları gerekli, yoksa mahsup talepleri geçerli olmuyor. Bunu hatırlatmak istiyorum.

İkinci olarak, zaten bu dilekçeyi verdikten sonra, Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan analiz rapor çıkıyor. O analiz raporundaki eksiklikler tamamlanıyor. Tamamlandıktan sonra da vadesi geçmiş vergi borçlarına mahsubu isteniyor, nakden iade yok.

Bir katkıda bulunmak istedim, söz verdiğiniz için teşekkür ederim, kolay gelsin.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ

Teşekkürler, biz teşekkür ederiz Emsal bey. Başka söz almak isteyen, sayın Mustafa KARSAVURAN buyurun.

MUSTAFA KARSAVURAN

Teşekkür ediyorum özellikle bugünkü aylık toplantı için. Tüm katkı sunan arkadaşlara çok teşekkürler. Ben indirim oranlı kurumlar vergisiyle ilgili söz almak istedim. Şimdi hazırlanıp, sunan arkadaşımıza çok teşekkür ediyorum. Gerçekten konuyu açıklıkllarıyla kısa süre içerisinde aslında yeterli bir zaman olmadığı için, kısa da geçerek.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Bağlantı kesildi herhalde, evet sayın Sami TOKAT buyurun, dinliyoruz.

SAMİ TOKAT Bayram bey başarılı bir moderatörlük sunuyorsunuz, size teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ Teşekkürler, sağ olun, üstadım, buyurun.

SAMİ TOKAT

Mustafa ŞAHİN meslektaşımıza, ayrıca Durmuş bey meslektaşına ve Emin Serdar ALTAY meslektaşımıza da teşekkür ederim. Biraz tembellik yapıyorum bu soruyu sorarken. İndirimli kurumlar vergisiyle ilgili sorumu soracağım, ama katkıcılardan destek ve katılım yapmak isteyen olursa memnun olurum. Şimdi Katma Değer Vergisi ve geçici maddelerini incelemeyi soruyorum. Bir de Kurumlar Vergisi ana maddelerini ve geçici maddelerini de okumadan soruyorum.

Büyük ve stratejik yatırımlar var. Şimdi bunların içinde tahmin ediyorum yap-işlet-devret grubuna giren yatırımlar var. Büyük ve stratejik yatırımlar grubuna girer mi yap-işlet-devret yatırımları ve uygulama ne çerçevededir?

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Benim bildiğim kadarıyla zaten Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü veriyor o belgeyi, yani stratejik olup, olmadığına biz değil de o belgeyi veren kurum bunun ancak olup, olmadığına karar verir.

DURMUŞ YILDIRAN

Orada bir komisyon var, değerlendiriyorlar, “stratejik yatırımdır” kararı çıkıyor, o tutarla ilgisi yok, belge verirken belirleniyor.

SAMİ TOKAT

Yani işin özelliği şurada, yap-işlet-devret kapsamında yapılan köprüler büyük yatırımlar biliyorsunuz. Bu durumda % 0 giriyor, yani hiç vergi ödemiyorlar, o gruba girecekler.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Ekonomi Bakanlığı'nın vermiş olduğu onaya istinaden üstat, biz değil, belgede yazılması lazım. Maliye Bakanlığı bu konuda müdahil değil yani bildiğim kadarıyla. Teşviki hangi kurum veriyorsa, o kurumdan stratejik olup, olmadığına karar verilmesi lazım. Bu konuda bilgisi olan, katkı vermek isteyen olursa,

DURMUŞ YILDIRAN

Ben şöyle bir açıklık getireyim konuya. Teşvik mevzuatında beş başlık halinde belirlendi.

Bir, bölgesel teşvikler, iki, sektörel teşvikler, üç, stratejik teşvikler, dört, genel yatırımlar, beş, büyük yatırımlar.

Şimdi büyük yatırımlar, miktarda belli, 50 milyon TL üzeri, zaten belge alırken de belirleniyor bu, bir miktar var. Stratejik yatırımlarda bir oran var. Ancak, hangi konunun stratejik olduğuna belgeyi veren kurumda belirleniyor. Komisyona geliyor. Komisyon "evet biz bu yatırımı stratejik yatırım olarak değerlendiriyoruz" diyor. Büyüklüğü küçüklüğü önemli değil. Bir yazılım programı, her yazılım geliştirme programına verilmiyor. Ancak, sunulan projede belli konuda, eğer devlet bu konuyu stratejik görüyorsa, "önemli bu bizim için burada bir yatırım yapılsın" deniliyorsa, bu o şekilde belirleniyor, daha detaylarını veremeyeceğim ama, bu nedenle yap-işlet-devret içerisinde stratejik yatırım sayılanlar da olabilir, olmayabilir de, komisyondan çıkmış karara bağlıdır. Belgeyi görmeden bilgi vermek de çok yanlış olur.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Teşekkür ederiz. Evet, sayın Masis YONTAN buyurun sayın üstat, başkan.

MASİS YONTAN

Hepinize çok teşekkür ediyorum. Durmuş üstadıma da çok teşekkür ediyorum. Vehbi Başkanım orada, Sabri Başkanım orada, sevgili İbrahim Başkanım orada, Zafer üstat orada, hepinize saygılar sunuyorum, sevgiler sunuyorum.

Şimdi, İngiltere'de yapılan bir araştırma, bugün gazetelerde de çıktı. En stresli mesleklerin ikinci sırasında muhasebeci var. Biraz önce de söz konusu oldu. sizlerde Maliyecisiniz, Maliye'den geliyorsunuz. Maliye genelde para vermeyi sevmediği için, hep para almayı düşündüğü için, dolayısıyla hep mevzuata karşı, zaten amaçta şey. Şimdi bu konuda iğneyi kendimize batıralım. Sayın Bakan'la bu mevzuatın biraz

sadeleştirilmesi için konuşurken, bazı üstatlar karşı çıktılar, bırakın daha karışık olsun ki, daha fazla biz para kazanalım. Aslında uygulamada şunu görüyoruz. Artık Yeminli Mali Müşavirlerin de, mali müşavirlerin de başı yanıyor.

Yatırım teşvik belgesi olanlar lütfen çok dikkat etsinler. Ben bir olay yaşadım bir vergi dairesiyle, gerçekten var ya burnumdan geldi. Bakın burnumdan geldi. Nasıl biliyor musunuz? Sonunda ben haklı çıktım, ama maalesef uygulama çok farklı. Örneğin, 50 milyonu geçtiği zaman, aylık dilimler halinde, dönemler halinde müracaat etmedi tam.

Şimdi Durmuş üstadıma çok teşekkür ediyorum. Çok dikkat etmek lazım, evet, ayrı ayrı yazılacak.

Bir de ne var biliyor musunuz? Şüpheli alacaklar. Eğer şüpheli alacak ayrılmışsa, onu mutlaka dönem içinde diyor ya, eskiden şuydu, aciz vesikası vardı, hatırlarsınız, şimdi aciz vesikası yok. Şimdi müracaat ettiğiniz mahkemeye verdiğiniz zaman, hemen buna dikkat etmek lazım, şüpheli alacaklar mutlaka iade isteme, eğer Kurumlar Vergisi iade, mutlaka müracaat etmek lazım. Ama şunu söyleyeyim, çok da kafamıza takmayalım. Zaten önümüze geldiği zaman çalışıyoruz, araştırıyoruz, buluyoruz.

Mustafa ŞAHİN üstadım sigortayı anlatırken gerçekten çok bir şey anlattı ama, mesela ortadan şeyi kaldırdılar biliyor musunuz? Yıllık ücretli izin yok. Eskiden bildirgelerde “yıllık ücretli izin” yazılıyordu, şimdi yazılmıyor. İşçi mahkemeye gidiyor, ben yıllık ücretli iznimi kullanmadım, hafta sonu çalıştım, fazla mesai yaptım, şunu yaptım, bunu yaptım ve mahkemelerde işçiden yana, daha çok işçiden yana kararı veriyorlar.

Bir şey daha söyleyeyim size, artık vergi mahkemeleri mükelleften yana değil, son zamanlarda İdare'den yana tavır takınmaya başladılar, bu da bizi biraz zora sokuyor gibi geliyor.

Hepimize çok teşekkür ediyorum. Çok verimli bir toplantı oldu. Hepinize sevgiler sunuyorum, saygılar sunuyorum, teşekkürler ediyorum.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Sayın Başkan bizde teşekkür ederiz, verdiğiniz katkı ve düşüncelerinizden dolayı. Evet Durmuş bey sorulan sorulara cevap verirsiniz, söz almak isteyen varsa yine veririz.

DURMUŞ YILDIRAN

Şimdi sırayla bakacak olursak, Serdar bey “makbuz karşılığında yansıtılan giderlerin durumunu” sordu.

Doğru anladıysam, örneğin gümrük müşaviri makbuz ekinde “adınıza yapılan masraflar” diyor 10 bin lira. Bunun ilkinde 2 bin lira gümrükçünün faturası varsa, 4 bin lira gümrüğe ödediği paranın makbuzları varsa etti 6 bin lira, 4 bin lira da belgesiz harcaması varsa bunu da makbuza dahil edip 10 bin lira olarak makbuzu da firmaya yansıttıysa bunu, firma burada makbuzun ekindeki belgeler firma adınaysa gider yazacak ve giderleştirecek. Nedir? Firma adına alınan gümrük makbuzu, firmanın adı, unvanı yazıyordur, o, onun gideri. Gümrükçünün düzenlediği makbuzu geçiyorum, makbuz bir fatura değildir, bir belge değildir, ama bir olayı açıklayan bir vesikadır elbette. Kendi düzenlediği makbuzun ekinde burada faturası varsa, bu da gider, gümrükçünün komisyonu masrafları, ama belgesiz harcamalarda varsa bu makbuza dahil, belgesiz harcamalar için ne yapabilirim diyorsa, belgesiz harcamalar için iki türlü görüş veriyorum, yine burada da onu belirteyim.

Bir, belgesiz harcamadır, ama kanunen kabul edilmeyen giderdir. Gider yazamaz. Gider yazılırsa bu tamamı yani, 10 bin lira örneğinde 6 bin lirası belgeli, 4 bin lirası belgesiz, makbuza göre 10 bin lira gider yazarsa, 4 bin lira fazla gider yazmış olur. Maliye belgesiz gideri kabul etmiyor. Gider yazar, kanunen kabul edilmeyene gidere alırsa 4 bin lirayı bir sorun yaşamaz. Ben de bu şekilde görüş veriyorum. Bu şekilde uygulatıyorum. Belgesini alması lazım, yani belgesini almadığı takdirde, ya kanunen kabul edilmeyen gider, sonuçta şirketin ortaklarından vergi kanunlarının kabul etmediği bir harcama olmuş oluyor, yazamaz tamamını.

Umarım açıklayabilmişimdir, doğru anlamışımdır? diye düşünüyorum.

Emsal üstat, “% 5 uyumlu uyumlu mükellefler indiriminde konuyu biraz daha genişletti, beyannamede gösterilmesinin ötesinde, bir yıl içinde mahsubunun da gerektiğinde istenmesinde” ilave etti, teşekkür ederiz kendisine. Evet bir yıl geçmeden mahsubu istenmezse, beyannamede gösterildiğiyle kalıyor, istenemiyor mahsup daha sonra. Beyannamede gösterilen için, mahsup talep dilekçesi verilmesi lazım. O da GEKSİS sisteminden vermesi lazım.

MASİS YONTAN

Bayram Başkan, Durmuş üstadım, hemen burada bir şey söyleyeyim. O % 5’ler var ya, gelir tablosunda şirketin geliri olarak yazılacak mı, yazılmayacak mı?

DURMUŞ YILDIRAN İndirimdeki % 5’mi?

MASİS YONTAN

Evet, evet. Uyumlu mükelleflerdeki % 5 indirimin mahsup istesenez bile, iade istesenez bile, onu o dönemin geliri olarak ayrıca yazmamız dair görüşleri var.

DURMUŞ YILDIRAN

Çok zorlama bir görüş olduğunu söyleyebilirim. Çünkü zaten Maliye Bakanlığı onu derken “ben sizden bu kadar az vergi alacağım” diyor, neden gelir olsun ki? Gelir, gider etkisi sıfır bir olay bu. Masis üstadım, gelire gidere etkisi sıfır. Kullandığında da sıfır, kullanmadığında da sıfır.

MASİS YONTAN

Şöyle söyleyeyim, 100 bin lira Kurumlar Verginiz çıktı, uyumlusunuz. % 5’i verdiler, 5 bin lira. O, 5 bin lirayı ne yapacaksınız?

BAŞKAN BAYRAM TURANÇIFTÇİ O, 5 bin lirayı fazla ödenilmiş vergi gibi düşün.

DURMUŞ YILDIRAN Zaten avantajı vergilendirilecek gelire mi çevireceksiniz?

MASİS YONTAN

Gelir hesaplarının içinde diğer gelirlere yazma gerektiğine dair bazı görüşler var.

DURMUŞ YILDIRAN O zaman bütün istisnalar için aynı şeyi düşünemez miyiz?

MASİS YONTAN

Muhasebe açısından düşünelim. Siz bunu gelir kaydettiniz veyahut ta başka bir borcunuza mahsup ettiniz. Şimdi bu bir gelir mi, değil mi? Daha önce vergiyi hesapladın Geçici Vergi üzerinden vergiden iade alıyorsunuz. Bakın, burada var ya bunu düşünün.

DURMUŞ YILDIRAN Sigortada borç bırakmayan mükelleflere yapılan teşvikle karıştırıyorsunuz.

MASİS YONTAN

Hayır, hayır, sigortada da aynı şey. Sosyal Sigortalar Kurumu’nda yapılan indirimler yok.

DURMUŞ YILDIRAN

Dayanağını bulamadım onun Masis bey, gelir yazılacağıının dayanağını anlayamadım.

ARZU AKTAŞ

Ben bir şey söyleyebilir miyim izninizle, teşekkür ederim. Aslında ben bu KKG ile ilgili bir not almıştım ama, şimdi Başkanımın söylediği gibi, muhasebe açısından biz bu vergiyi önce tahakkuk ettiriyoruz ve buna göre net kâr hesaplıyoruz. Aslında şöyle, dağıtılabilir kar, vergi karşılığını ayırdıktan sonra, Nisan ayında 31.12. böyle kapatıyoruz. Nisan ayına geldiğimizde beyannameyi verdiğimizde tahakkuk sonraki yılın Nisan ayında kaydedilirken elimizde bir % 5'lik bir fazlalık kalıyor ve bunun muhasebesi olarak kaydetmemiz gerekiyor. Bu da direkt net karımızı artıran bir unsur olarak bir virman yapmamız gerekiyor. Bu da bir gelir ya da kar aktarımı gibi oluyor. Sonuçta ödenecek vergi azalınca benim dağıtılabilir karım artmış oluyor. Bu şekilde bir yansıtmamız gerekiyor yani onu.

Dr. AHMET KAVAK

Doğru söylüyorsun. Aynen katılıyorum. Yani dağıtılacak karımızın % 5 kadar artırmış olacağız ve bunu dağıtırken de ortaklara % 10 stopaj yapacak, bu kadar basit.

ARZU AKTAŞ

Evet hocam, teşekkür ederim katkınız için. İkinci olarak da 689 hesapla ilgili, 689 hesabı biz kullandıkça, aslında bir ortağa, bir çıkış ve bir kar dağıtımı ile ilgili bir stopaj kaybına neden oluyor. Bir eleştiriler oluyor. Şimdi burada 131 ve 331 hesapların yani ortak hesapların çalıştırılması tavsiye ediyor. 689'a her şeyi attığımızda hem kar dağıtımı stopajından kayıp, hem de diğer ortaklara dağıtılabilir karından kayıp olduğu yönünde eleştiriler var. Bunu da dip not olarak paylaşmak istedim, görüşlerinizi de merak ediyorum ayrıca. Yani bizim gider yazamadığımız, normalde kanunen kabul edilemeyen her şeyi 689 hesaplarda takip ettiğimizde bir süre sonra orada şişen tutarlar bizim aslında ortak hesapları çalıştırmamız gerektiği halde, KKEG yapmamızdan kaynaklı. Stopajın da bir erimeye neden oluyor diye eleştiriler geliyor, hani duyumlar alıyoruz. Bu konuda böyle bir görüş var. Sizin görüşlerinizi merak ediyoruz. Çünkü biz kanunen kabul edilmeyen gider çalıştırılсын diye söylemiyoruz, tabii ki o KKEG, ama biz bu hesabı mecburen muhasebeleştiriyoruz, bu hesap çok çalıştığında ortak hareketi görmesi bir işlem oraya gittiği için kar dağıtım stopajından ve diğer ortakların kârından da matrahından da oluyor, bir eleştiriler geliyor. Bu konuda görüşünüzü merak ettim.

Teşekkür ediyorum.

H. İBRAHİM AKTAN

Görüşü şöyle söyleyelim, 689'u tahlil etmek zorundayız. Bakın tekraren söylüyorum, 689'u incelemek zorundayız. Hangi kalemlerde, hangi tür ödemelerden oluşuyor. Ortaklara çıkmışsınız yani, cari hesabını kullanmıyorsun ortakların, gidiyorsun 689'u kullanıyorsun, kabul edilir mi bu? Kanunen kabul edilmeyen gider başka bir şey,

ayrıca vergi mükellefiyeti vergilendirilmesi gereken bir husus varsa, o başka bir şeydir yani.

ARZU AKTAŞ Çok karıştırıldığı için, çok teşekkür ederim.

H. İBRAHİM AKTAN

689'un özellikle tahlil edilmesi gerekir, ödemelerin kimleri niçin yapıldığı anlaşılması gerekir, ondan sonra adını koymak gerekir. Aynen katılıyorum tespitlerinize, yani buradaki odaklandığınız noktada hakikaten önemli, atalım 689'a tamam, ne için atıyorsun? Kardeşim bakın, bunun mahiyeti ne?

ARZU AKTAŞ

Evet, uyarıyoruz eğitimlerde de bu konuda çoğunlukla, o yüzden ben özellikle şaşırdım, teşekkür ederim yani niye böyle deniyor diye, teşekkür ederim tekrar.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ Teşekkürler, evet sayın Serdar UYSAL buyurun.

SERDAR UYSAL

Hocam ben soru olarak değil de, üstadın bu yap-işlet-devret'le ilgili olarak bir mevzuu geçmişti, o ara parmak kaldırmıştım. Şimdi bunun yasal mevzuatında 32/A'nın finans sigortacılık sektöründe faaliyet gösteren kurumlar, iş ortakları, taahhüt işleri sözleşmesi kapsamında girmiyor zaten bunlar. Dolayısıyla bunlar genelde iş ortaklı olarak kullanılıyorlar. Onun dışında iş ortaklığı olmasa da bir taahhüt işidir diye düşünüyorum. Dolayısıyla bu indirimden yararlanamazlar şeklinde görüş var, onu iletmek istedim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Teşekkürler, sağ olun. Evet sayın Metin UTKAN üstat buyurun.

METİN UTKAN

Sayın Başkan söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Şimdi benim bildiğim kadarıyla, tek düzen hesap planında ve her şeyin kanunen kabul edilmeyen giderlerin 689'a atılması diye bir şey yok. Her hesabı kendi altına yazacağız. Ama nazım hesaplarda kanunen kabul edilmeyen giderleri takip edeceğiz. Dolayısıyla o arkadaşımızın söylediği mahsur da ortadan kalkmış olacak diye düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Teşekkürler, başka söz almak isteyen var mı? Yok herhalde. Evet, Durmuş bey siz son sözünüzü söyleyin.

DURMUŞ YILDIRAN

Serdar bey ve Emsal beyle ilgili konuları söylemiştim. Sabri beyin katkılarıyla, bu bir yıllık mahsup süresini kaçırmayalım diye uyarılarımızı eklemiş olalım.

Mustafa KARSAVURAN beye yarım kaldı, ona bir Şey diyemeyeceğim.

Masis bey üstadımız bir konuyu açtı ve ona Ahmet bey de, Arzu hanım da katkılarla dahil oldular. İyi oldu, teşekkür ederim kendilerine. Ahmet beyin de bu konuda görüşünü görmüş olduk.

Ahmet üstadımızın her yıl söylediği bağış yardımlarla ilgili gider yazılacak, kanunen kabul edilmeyen gidere atılacak ve beyanname üzerinde ayrıca gösterilecek sözlerini hatırlamış olarak, hatırlatalım hem de kendisine, katkılarından dolayı da teşekkür ederim.

Evet, Şirkette bir hesaba kaydedilmesi yönünde ben ikna oldum Şu anda. Hiç düşünmemiştim işin aslına gelirse bu “% 5 indirim nereye kaydolacak” diye. Kaydolması lazım, ancak vergilendirilip, vergilendirilmeyeceği konusunda net bir fikrim yok. “Vergiden bađıŐık gelir yazılır, vergiden bađıŐık kazanç olarak da beyan edilebilir” diye bir fikir oluştu Şu anda. Olur, olmaz bilmiyorum, bunu canlandırmam lazım. Ama “mutlaka sermayeye eklenecek, stopaj yapılacak” bilmiyorum, oraları bir düşünmem lazım, ama ben “vergiden bađıŐık gelir yazılabilir” diye, Şu anda görüş verebilirim.

Ahmet üstadın dediği de olur “Şirket isterse gelire yazarak koyar, stopajlandırır”, zaten dağıtılacak kara koyduktan sonra istisna orada yok. Orada stopaj yoluyla vergilendirileceği kesin.

Benim dediğim de olur mu? Bilmiyorum, yani “vergiden bađıŐık gelir gibi görünüyor” bana.

Arzu hanımın söylediği “kanunen kabul edilmeyen gider” konusunu Metin üstat cevapladı, güzel, teşekkür ederim. Ben öyle yapıyorum zaten. Özellikle sayın meslektaşlarım bu 7256’da çıktı. 7143’te çıktı. Daha önce çıktı. Kanunen kabul edilmeyen giderler kalemleri bilançoda ikinci, üçüncü sıraya geliyor neredeyse bazı Şirketlerde dikkatinizi çekiyor mu? Bilmiyorum. Bunu burada takip etmenin bir anlamı yok zaten. Doğrudan nazım hesaplarda ortaklara yazmak lazım, yani kanunen kabul

edilmeyen giderler, bir şirketin faaliyetinin % 20'sini, % 40'ını oluşturabilir mi? Bu çok normal değil. Mantıklı da değil.

Metin üstadın dediği gibi, orada nedir kanunen kabul edilmeyen gidere kaydedilecek? Her yıl mesela İletişim Vergisi gösterilir. Yani sermayeyi aşındıran da bir unsur bu, birçok yönüyle konuşulabilir, tartışılabilir bu. Ama bu kanunen kabul edilmeyen giderin büyük rakamların “ortaklara yansıtılacak rakamların nazım hesaplarda takip edilmesi, ortaklara yansıtılmasını öneriyorum” öneriyorum benim görüşüm bu yönde.

AHMET KAVAK

Şimdi arkadaşlar kanunen kabul edilmeyen giderlerimizi sadece ve sadece Kurumlar Vergisine tabi tutmuş olmak yeterli değildir. Dolayısıyla bunun ayıklaması yapıldıktan sonra, ortaklar cari hesabına atılması, ama dikkat, yapılan kanunen kabul edilmeyen gideri net kabul edip brütleştirmemiz lazım. % 10'la ve o şekilde kar dağıtımını yapmış olmamız lazım, aksi takdirde gene % 10'luk eksik bir tahakkuk yapmış oluruz. Sadece kanunen kabul edilmeyen gider yazmak yeterli değil.

H. İBRAHİM AKTAN Sadece ortaklar cari hesabı da değil.

MASİS YONTAN

Sayın Başkanım, bu konuda itiraz edebilir miyim? 689 hesabı, Ahmet üstadım bu konuda muhalefet ediyorum size. Şimdi bakın, işletme düşünün, bir işletme, az önce Durmuş üstadım cevap verdi. Bu ödediniz, fakat belge alamadınız. Şimdi harcamayı yaptınız, belgeyi alamadınız, ama kabul edilmeyen gidere attınız. Gerçi geçmiş yıllardan gelen amortisman farkları olabilir. Stok farkları olabilir. Atamadığınız şeyler olabilir. Şimdi bunu niye ortak üstlensin.

Kanunen kabul edilmeyen gider, bir incelemede sadece vergi dağıtımını açısından stopaja tabi tutulur. Kurumlar Vergisine tabi tutulmaz. Ahmet üstadım Kurumlar Vergisine tabi tutulmaz.

AHMET KAVAK Kesinlikle katılmıyorum. Kesinlikle katılmıyorum.

MASİS YONTAN

Bakın, inceleme elemanları şunu unutuyorlar “ortağa verseydiniz”, ortağa verdiği zaman, ortak üzerinden de faiz almam lazım değil mi? Adatlandırma yapmam lazım. Ama ortak bunu harcamadı ki, bu şirketin bir harcaması, ortağın harcaması değil.

AHMET KAVAK

Masis bey pardon, eğer sadece işletmeyle ilgili yapılmış bir harcama yasalarla kanunen kabul edilmeyen gider olmuşsa, o sadece Kurumlar Vergisine tabi tutulmakla yetinilir. Saygı duyuyorum. Ama ortak kendi bütün masraflarını, aile masraflarını, bir dakika Masis bey, ben bunun örneğini yaptım. İki tane şirketi aldım. Aynı ortaklık, aynı kâr payı ve bütün ortaklar ev masraflarını gider yazıyor, kanunen kabul edilmeyen gider matraha ekliyor, ama stopajdan kaçıyor. Normal kar payı beyanından kaçıyor “korkunç bir vergi” diyorlar. Tamam yani burada kalalım.

MASİS YONTAN O konuda size katılıyorum, o farklı, orada haklısınız.

AHMET KAVAK Ben de zaten onu söylüyorum.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Sevgili üstatlarım, arkadaşlarım herkesin kendine göre bir düşüncesi var. Durmuş bey siz sözünüzü tamamlayın. Sayın Fahri ARIKAN söz istiyor sürekli, herhalde kapattı. Evet siz devam edin.

DURMUŞ YILDIRAN

Ben bitirdim. Ahmet üstadın son açıklamalarına da kısmen katılıyorum ama, tam olarak katılamayacağım. Yani bütün zararların kurum kazancı olarak,

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

O zaman bu konuyla ilgili tartışma biraz daha devam edecek gibi gözüküyor. Bundan sonraki aylık toplantılarda bununla da ilgili bir arkadaşımız belki sunum yapabilir. Faydalı olabileceğini düşünüyorum. Katılan tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Yeni bir toplantıda görüşmek üzere, hepinize saygı ve sevgiler sunuyorum. Yalnız bir plaket törenimiz var. Bu plaketi vermek üzere sayın Sabri TÜMER bey üstadımız buyurun.

SABRİ TÜMER

Durmuş’cuğum çok teşekkür ederim, gerçekten kısa, öz, güzel bilgiler verdin. Odamızın güzel bir anısı olarak buyurun, teşekkür ederiz, Başkanım teşekkür ediyorum.

BAŞKAN BAYRAM TURANÇİFTÇİ

Sevgili arkadaşlar hepinize çok teşekkür ederim. Yeni bir toplantıda görüşmek üzere herkese iyi akşamlar, sağlıklı mutlu günler dilerim.